Թ. ՏԱՐԻ 2505 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 26 ՏԱՐԵՐԻ 4384 1 ՅՈՒՆԻՍ 1892 18 ՉԻԼԴԱՏԻ 1309 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՆ

Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան արժէք	150
» » Կիսամեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ տարեկան մուտք	56
» » Կիսամեայ »	28
Ընտիր բուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դատարաց թղթատարի ծախքի վճռիթիւն	Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1/13 ՅՈՒՆԻՍ 1892

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻՈՅՈՒ ԿԱՅՍԵՐՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ.

Կարժէ ամբողջացնել Հեռագրին արդէն հաղորդած տեղեկութիւնները երկուց կայսերաց տեսակցութեան վրայ ի Քիլ։—Յունիսի 7ի առտուն ժամ 9ին Վիլհելմ Բ. Հէյ-ուբէ զբօսանաւով ճամբայ ելան Քիլէ դէպի Ֆրիտրիխսորդ, հետեւորդ ունենալով Վ-էրի լրաբեր շոգենաւն, ընդ առաջ Բ-ուէրա Սէֆա (Հիւսիսային Աստղ) զբօսանաւուն, որ կը բերէր Զարը Հէյ-ուբէ նաւահանգստէն դուրս եղած պահուն 40 մարտանաւք ողջունեցին նաւաղները կայսերուն վրայ շարուելով, և ապա ռուսական դրօշը պարզեցին։ Ժամ մը յետոյ, մարտանաւերէն արձակեալ ողջոյնի թնդանօթներուն որոտման և նաւաղներուն աղաղակաց մէջտեղ, Հէյ-ուբէ դարձաւ ի նաւահանգիստ, ռուսական կայսերական զբօսանաւուն հետ, որուն կը հետեւէին ռուսական Զ-ուէնէ- և Ադրէ-Բ-ոնէլ մարտանաւերն և Վ-էրի գերմանական նաւը։ Ցամաք ելնելէն յառաջ, կայսերք իրարու այցելեցին զբօսանաւերուն մէջ, նախ Ալէքսանդր Գ. երթալով գերմանական զբօսանաւը։ Գերման կայսրը սանդուխին վերեւ կայնած էր, և երկու վէհապետք երիցս համբուրեցին զիրար։ Ռուս կայսրն հագած էր այն գերմանական զօրագնդին համազգեստն որուն պատուակալ գնդապետն է ինք, և գերման կայսրն հագած էր այն ռուսական զօրագնդին համազգեստն որոյ պատուակալ գնդապետն է ինք։ Հէյ-ուբէի սքանչելի դահլէին մէջ երկուց կայսերաց տեսակցութիւնը տեւեց 20 վայրկեան։ յետոյ Ալէքսադր Գ. իր Նաւն երթալով, հոն ընդունեց Վիլհելմ Բ.ի փոխադարձ այցելութիւնն։ Ապա ցամաք ելան, և կայսերական դղեակը գացին, և երեկոյեան սեղանին վրայ Գերմանիոյ վեհապետը գերմանական նաւատորմին պատուակալ ծովակալ կարգեց իր օգոստափառ հիւրն, արդէն ծանօթ պարագայներով։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ Ի ՆԱՆՍԻ

Երբ Ուկանտայի երկրին մէջ (Հասարակածային Ափրիկէ) կաթոլիկ բնիկներու բողոքական բնիկներու կողմէ ջարդուելուն և Ֆրանսացի կաթոլիկ միսիոնարաց արտաքսուելուն պատճառաւ Ֆրանսական զգայմունք Անգլիոյ դէմ գրգռեալ են՝ իբրեւ պաշտպան Ուկանտայի բողոքական միսիոնարութեանց, ուշագրաւ դէպք մ'է որ Բէմպրիճի և Տըպլինի Համալսարանաց մարմնամարզի ուսանողք չատ համակրալից ընդունելութիւն մը գտան Նանսիի ժողովրդեան, ուսանողներուն և մարմնամարզիկներուն կողմէ։ Անգլիացի և իռլանտացի ուսանողք մասնակցեցան ամէն հանդէսներու, իրենց սեփական գրօշները պարզած և թափօր կազմած։ Ժողովուրդը զանոնք տեսնելուն կ'աղաղակէր «Կեցցէ Անգլիա»։ Այս առթիւ կազմակերպեալ արտասանը ներկայացման առթիւ, Մեծին Բրիտանիոյ դաւակները թատրոնի առաջին կարգերէն մին գրուած էին։ Մասնակցեցան նաև ուսանողաց հայկերդութիւն Լիսէին մէջ։ Նորընտիր ակադեմական Պ. Լավիս, պատմութեան դասատուն, որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալ օր, յատուկ հրաւէրով կը գտնուէր ի Նանսի, ուսանողական խրախճանութեանց նախագահելու, և անգլիացի և իռլանտացի ուսանողք խնդակցեցան իւր ընտրութեան։ Անգլիացիներէն դատ Նանսիի հանդէսներուն մասնակցող օտարազգի մարմնամարզիկներն եղան չեհ, պէլժիք, զուիցերիացիք և սպանիացիք։

ՔԻԼ ԵՒ ՆԱՆՍԻ

Այնքանդր Գ. և Վիլհէլմ Բ. կայսերք քանիցս զիրար համբուրեցին ի Քիլ։

Անգին կոստանդին մեծ դուքսն ալ Պ. Քառնոյի ձեռքը սեղմեց ի Նանսի։

Արդ, քանի օրէ ի վեր Ֆրանսական լրագրիրք ոմանք զրաղեալ են ապացուցանել թէ՝ այն համբոյրք լոկ քաղաքավարական էին, իսկ այս ձեռաց սեղմումի քաղաքական բան մ'էր։

Ուրիշ լրագրեր կան, մանաւանդ երբեակ Նիզակակցութեան կուսակից լրագրեր, որք այս դանազանութիւնը չեն հաւնիր, և կը պնդեն թէ համբոյր մը ձեռաց պարզ սեղմումէ մը աւելի մտերմութիւն կը նշանակէ։

Հարկաւ։

Բայց Ֆրանսական լրագրիրք կը հաստատեն թէ մեծ-դուքսն այցելեց ոչ միայն Պ. Քառնոյի այլ և ժանն տ'Արք օրիորդին, ի Տոմրեմի երթալով, տեսնելու համար բնակարանն այն դիւցազն օրիորդին որ հզօրապէս նպաստեց Ֆրանսայի ազատման անդլիական արշաւանքին ու տիրապետութենէն, այն ներշնչեալ աղջկան որ ապա ի պատիժ իւր հայրենասիրութեան՝ իւր թշնամեաց ձեռամբ խարոյկի մատնուեցաւ իբրեւ հերետիկոս։

Կոստանդին մեծ-դքսին այս փափուկ գործը Ֆրանսացւոց սրտին դպեր է, և այն պատճառաւ «Կեցցէ Ռուսիա» աղաղակները խառնուեր են «Կեցցէ Քառնօ և «Կեցցէ Ֆրանսա» աղաղակներուն։

Միայն մէկ-երկու թերթք կը զբաղուին Փարիզի մէջ որք Քիլի այցելութեան համար դժգոհութիւն կը յայտնեն, ըսելով։ «Ֆրանսա իւր սեփական զօրութեան միայն վստահելու է. դուրսէն բան սպասելու չէ։ Ռուսիա քաղաքավար է Գերմանիոյ հետ, ինչպէս քաղաքավար է Ֆրանսայի հետ։ Ա՛յդ է ահա բոլոր գործը։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՄԱՐՈՒ

Անգլիոյ նոր դեսպանն Ի Մարոք կարգ մը առաջարկներ բերած է Մոլա Հասան վեհապետի մարոքեան կառավարութեան։ Դեսպանին պահանջումներն են խառն դատաւորներու հաստատութիւն, ինչպէս կան Եգիպտոսի մէջ։ մաքսային դիւրութիւնք։ անգլ. դեր հիւպատոսութեան մը հաստատում ի Ֆէս, անգլ. զրօշ պարզելու ազատութեամբ, բան մը որուն ցարդ չեն հանդուրժած Մարոքցիք։ Թանձէրէ ի Մոկատոր չնուելիք հեռագրաթելի մը արտօնութիւնը տալ անգլ. ընկերութեան մը։ Մոլա Հասանի կառավարութեան հաշուոյն ամբութեանց չնուութիւնն ի Թանձէր։ «Հիւսիսային Ափրիկեան Դրամական Ընկերութեան» թողուլ Մարոքցի նախարար Սիա Թոռէսի բնակած տունը։ Վեհապետն երեւելեաց ժողով մը գումարեց անդլիական առաջարկութեանց վրայ խորհելու համար։ այս ժողով ցարդ մերժած էր ամէն զիջում, և իրաց վիճակի ամէն փոփոխում։ Բան մերջին լրոց, անգլ. դեսպանին առաջարկները մերժուեր են, և դեսպանն ալ յարաբերութիւնները խզեր է Մարոքի կառավարութեան հետ։

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՅԱՄԵՐԻԿԱ

Նախագահ Հարիսն իշխանութեան վրայ է, և կը յուսայ վերընտրուիլ Նախագահ Միացեալ Նահանգաց Հանրապետութեան։ Թէեւ իշխանութեան վրայ է ինք, բայց արի՛ տես որ հրաժարեալ Պ. Պլէյն (արտաքին գործոց նախարար) չատ աւելի կուսակիցներ ունենալ կը թուի։ Պ. Պլէյնի կուսակցաց չանցնելն վրայ, Պ. Հարիսնի և Պ. Պլէյնի յարաբերութիւնը պաղած էին վերջերս։ Ընդ ակամբ կը նայէին իրարու։ Մեանմութիւն չկար։ Պ. Պլէյն տեսաւ որ ըլլալիք բան չէ, չը հրաժարական մը տուաւ, և մէկդի քաշուեցաւ, և հիմակ իւր կուսակիցք ամենայն եռանդեամբ կը գործեն ի նպաստ իրեն և ընդդէմ օրուան նախագահին, որ թէեւ կուսակիցներ ունի, բայց կ'երեւի թէ երրորդ մը պիտի ելնէ անդրէն, եւ այս երկուքը պիտի մաքառին իրարու դէմ, ու ասպարէզը պիտի մնայ Պ. Պլէյնի, որ յայտնի՝ միաձայն պիտի ընտրուի, կամ գէթ ստուար մեծամասնութեամբ։ Այսպէս կը հեռագրեն Ֆիլատէլֆիայէ անգլ. լրագրաց, բայց ո՞վ գիտէ ինչեր պիտի անցնին մինչեւ երկու-երեք ամիս։ զի ընտրութիւնք ընդհանրապէս, և ամերիկեան ընտրութիւնք մանաւորապէս, անակնկալ ելք կրնան ունենալ։ Եթէ Պ. Պլէյն յաջողի, իրեն հետ իբրեւ դեր-նախագահ կը յաջողի իրեն համակիր անձի մ'ընտրութիւն։ զի այս երկուքը մէկէն ի՛ընտրուին, և համախտ անձինք պէտք է լինին։ Պ. Պլէյն Անգլիոյ հետ քանի քանի անգամներ աւրուած լինելուն համար, իւր ընտրութիւն անքաղաքական է ի՛ընտի, բայց ընտրողք մտիկ չեն ըներ այսպիսի արտաքին նկատումներ։ Պլէյն մեր մարդն է և պիտի ընտրենք ի՛ընտեն։ անանկ մարդ մը պէտք է մեզ որ Միացեալ Նահանգներն յարգել տայ իւր արտաքին յարաբերութեանց մէջ խակ, և Պլէյն այն մարդն է, երկար տարիներէ հետէ իւր անունն Եւրոպիոյ մէջ հռչակուած լինելով իբրեւ ամենէն հայրենասէր և կրօնի ամենեան գործիչն։ Առ այս Պ. Հարիսնի կուսակիցք կը պատասխանեն թէ արտաքին փայլէն մի՛ հրապուրուիք, և այնպիսի՝ ոմն ընտրեցէք որ թէ արտաքուստ վստահութիւն ազդէ և թէ ներքուստ կարող լինի ներքին կարեւոր բարենորոգումներն ի գործ դնելու և վարչութիւնը զօրեղ ձեռքով սանձելու։

Աւասիկ Պ. Պլէյնի հրաժարագիրը։

«Յարգանօք կը մատուցանեմ իմ հրաժարականս արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնէս։ Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ հանրային գործոց վիճակն իրաւունք կուտայ ինձ ենթադրելու որ հրաժարականս անմիջապէս ընդունուի։»

Քանի մը վայրկեան ետքն հասաւ Պ. Հարիսնի հետեւեալ պատասխանը։

«Ընկալայ ձեր այս աւուր նամակն, որով կը հրաժարիք արտաքին գործոց նախարարութենէն։ Ձեր փափաքն այնպիսի բաներով կը բացատրէք որ ուրիշ բան չի մնար ինձ բայց եթէ անմիջապէս ընդունիլ ձեր խնդիրքն։ Հետեւապէս, ընդունուած է ձեր հրաժարական։»

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Լոնտոնի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ ի Լոնտոն նոր փոխառութիւնք ի հրապարակ կը հանուին, որովհետեւ նոր ձեռնարկներ կը փորձուին, նոր ընկերութիւնք կը կազմուին, և լն։ Այս չարժումի կը սոպասուէր, և ինչպէսի գոհացուցիչ բան մը կը նկատուի։ Ամբողջ տարի ու կէս անցաւ Պէրլինեան դրամատան ձախողումէն ի վեր։ անվստահութիւնն անհետացած է։ և թէպէտ վարկն առաջուան դիւրին պայմանները չէ վերագտած, բայց քանի մը ամիս առաջուընէն աւելի ապէխ է այժմ։ փոխառութեան գործածելի արտադրելի գումարք դիպուած են աշխարհի ամէն դրամական հրապարակաց մէջ։ այս վայր նմանը չանտեսուած առատութեան։ Ի Լոնտոն սեղանաւորք օրն օրին դրամ փոխ կուտան տարեկան 10 փարայի տոկոսով (½ առ հարիւր), և երեք ամսուան փոխանակագիր կը գեղչեն՝ տարեկան 30 փարա տոկոս հաշուելով (¾ %)։ Ուստի, չատ դժուար է իրենց՝ չահ մ'ընել իրենց արտադրելի գումարներուն վրայ։ Դրամ ունեցող մարդոց համար եւս դժուար է հանդիսա, ազատով և մեծաքանակ չահեր ընել։ Օրինակի համար, անգլ. Բոնսոլիտներն 100ին 100 արժեքը վրայ են, թէեւ տոկոսն 2¾ % է միայն, և յայտնի է թէ մի քանի տարիէն 2½ %ի պիտի զեղչուի։ Կառավարութենէն երաշխաւորեալ պարտատուղթեր հաղիւ 3 % չահ կը բերեն, և երկամուղոյ լաւ ընկերութեանց պարտատուղթք 4 % է աւելի չեն տար։ Նաեւ, չատ մը արժեթղթք որք յառաջադոյն մեծաքանակ կը գտնուէին դրամատէր անձանց կողմէ՝ երեսուն ենկած են այժմ։ Գրէթէ համարէն Հարաւային Ամերիկա արժէք չունի այժմ։ եւրոպական Տէրութիւնք ոմանք եւս գանձային ծանր դժուարութեանց մէջ են, և միւս կառավարութեանց թղուղթերն յոյժ բարձր են։ Բաւական հատոյթ ընդունելու նպատակաւ վստահելի թղուղթեր դտնելու դժուարութիւն Անգլիոյ միայն յատուկ չէ։ Ի Ֆրանսա, օրինակի համար, 3 % պետական արժեթուղթն անդ. արժեքիցն չափ բարձր գին մ'ունի այժմ, երբ Ֆրանսա Մեծին Բրիտանիոյ ունեցած հանրային պարտքին կրկինն ունի, և բազադատմամբ Մեծին Բրիտանիոյ, չատ աւելի ծանր քաղաքական վտանգներու ենթակայ է՝ իւր գրից և ժողովրդային բնաւորութեան բերմամբ։ Ռուսիա եւս սովէ տառապեցաւ, ու դեռ կը տառապի։ իւր գանձային վիճակ ժամանակէ մ'ի վեր չվոխած է, և քաղաքական խնդիրներն ալ կան ու կը կենան, և սակայն Ռուսիոյ պետական 4 % տոկոսաբեր արժեթուղթը Ֆրանսական արժեքիցն չափ բարձր գին ունի։ ի Գերմանիա, Հոլանտա և Պելժիա նոյն սակաւութիւն լաւ և չահաբեր թղթոց, նոյն առատութիւն արտադրելի դրամագլխոց, դրամ փոխ տալու պէտք մը կայ, բայց որու ատն։ (Մեղր)։ Եւ Միացեալ Նահանգաց մէջ դրամը գրեթէ նոյնքան առատ և աժան է որքան Անգլիոյ մէջ։ Արժեթղթոց գնորդը կը զգայ ուրեմն թէ լաւ թղուղթեր քանի որ գտնուին՝ պիտի բարձրանան, և բնական է որ իւր չորս գին նայի իւր դրամին աւելի շահաւոր գործածումի մը գտնելու։ Ընդհանուրին շահը կը պահանջէ որ նոր գործեր բացուին, նոր ընկերութիւնք կազմուին, և նոր փոխառութիւնք հանուին։ Շատ մը երկիրք իրենց չահագործման պէտք եղած դրամագլխէն զուրկ են, մինչ Արեւմտեան Եւրոպիոյ և Միացեալ Նահանգաց մէջ դրամի առատութիւն կայ։ Հանրային բարեկեցութիւնն յառաջացնելու համար, յայտնապէս փոփաքելի է ուրեմն որ արտադրելի դրամք այն հարուստ երկիրներէն ուր այլ եւս չահագործելի չեն կրնար գործածուիլ զըրկելին ազքատի համատուն երկիրներու, որք դեռ եւս չբացուած, չհնկուած, չզարգացած բնական ճոխութիւններ ունին, դրամ չահագործելու համար դրամագլխոյ կը կարօտին։ (Եւ ա՛յս պատճառաւ ահա մեր ալ ըսինք վերեւ թէ լաւ կ'ընեն արեւմտեան դրամատերք եթէ այն արտադրելի դրամագլուխներէն բաժին մը հանեն մեզ։ զի Թուրքիոյ մէջ չատ մը թաքուն գանձեր կան, բնական հարստութիւններ կան, դրամ մէջտեղ հանելու և չահագործելու համար դրամագլխոյ պէտք ունի երկիրը։)

ՈՂՈՂԵԱԼ ԵՒ ՀԷԿԻԶԵԱԼ

Բիրմոպուրիէ (Բէնսիլվանիա, Միացեալ Նահանգք) կը հեռագրուի թէ Օյլ Սիտի քաղաքն, Ամերիկացի Պաքուն, այսինքն քարիւղի արտադրման կեդրոնն և շրջակայ աւաններ կամ փոքր քաղաքներ որք նոյն չահագործութեամբ Գոյութիւն կ'ունենան, նախ ողողման և ապա հրկիզման զոհ եղած են։ Գրեթէ մէկ ամիսէ ի վեր չատ անձրեւ տեղացած էր այն կողմերը, և փոքր առուներ հոսանքներու փոխուած էին։ Կերեւի թէ քանի ամիսէ ի վեր Եւրոպիոյ այս մասէն բացակայ մնացած անձրեւք ժամադիր եղած էին Ամերիկայի այն մասին մէջ։ Նախընթաց շաբթուն տեղատարափ մը ամէն գետերն յորդեցուց։ Հեղեղներն իջան Օյլ Սիտի քաղաքին վրայ այնքան բուռն արագութեամբ որ բնակիչք հպիւռ ժամանակ ունեցան մտածելու ինչներն ու բլուրներն ապաստանելու։ Բայց այս արագասահ հոսանք իրեն հետ առաւ տարաբարիւղի տակառներ։ Քարիւղք չփուելով, բռնկեցան, և հեղեղները բոցերը փոխադրեցին կամուրջէ կամուրջ, զրոս կործանեցին, և ապա թաղէ թաղ, ու քաղաքէ քաղաք։ Անհելի էր տեսարանն երբ հեղեղներուն վրայ շարժուն կրակներ ապշեցուցիչ արագութեամբ կը ծաւալէին չորս կողմ, ջուրց քարտուէն չվլաձներն այրելով, ու դեռ եւս չայրածները խորտակելով տանելով։ 200էն մինչեւ 300 անձինք չիրնալով այս կրկին վտանգաց միանգամայն դէմ դնել, կամ հոսանքէ բռնուեցան ու խեղդուեցան և կամ ահեղի չառաջմամբ մի զմիոյ կնի կործանող տուներուն ու գործարաններուն տակ մնալով մեռան, այն քանի մը հարիւր անձերէ զատ որք աւելի կամ նուազ վիրաւորեցան կամ փնտեցան։ Հոսանքն և ընդ նմին հրդեհն Օյլ Սիտիէն թիթեռավիզ փոխադրեցաւ, չատ մը արուարձաններ ալ փճացնելով։ Նիւթական վնասք մէկ քանի միլիոն տոլար են։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հեռագիրն անցեալ օր ծանոյց թէ պուլկար կառավարութիւնը պաշտօնապէս ըրած է Ռուսճուգ-Վառնայի երկաթուղւոյն վարչութեան մէջ և այն երկուց քաղաքաց հեռագրական ու թղթատարական վարչութենէն մէջ աշխատող հայ պաշտօնեայները։

Լ. Հերբար կը հրատարակէ այս պաշտօնեից անունները, որք են։ Պ. Պ. Մ'ԵՀրան Աւետիսեան, փոխ-կայարանապետ Ռուսճուգի, Արշին Հէքիմեան, հեռագրի և ժամացոյցի ճիւղին պաշտօնեայ երկաթուղւոյ վարչութեան։ Յակոբ Խաչիկեան, հաշուակալ նոյն վարչութեան գործարանին։ Տիգրան Ինճիեան, փոխ-կայարանապետ ի Ռաղկրատ։ Յովհաննէս Դարբիէլեան, ջերուցիչ առաջին կարգի։ Տիգրան Պարսամեան, ջրոց ճիւղին պաշտօնեայ։

Ասկէ կ'երեւի թէ արձակեալ պաշտօնեայք երկաթուղւոյ վարչութեան կը պատկանէին։

ՎՐԻՊԱԿ։—Շաբաթ աւուր Խմբագրատնին Ա. էջին մէջ «Ի զիր արձանագրողներ» պէտք է կարդալ «Ի զիր արձանացողներ»։

—)(67)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՌԻ-ՄԱՏԼԻԷՆ

Ա՛հ, անմիջապէս հասկցած էր թէ ի՛նչու Ժիլոս աբբան պարտէզ տարած էր զինքը։ Բոլի և մօրը միջև պիտի որոշուէր իր բախտը։

Եւ հիմակ, անշուշտ լմնցած էր, քանի որ տիկին Մելվիլ կը խօսակցէր Պ. Ժիլոսի հետ։ Բայց ինչո՞ւ Բոլ իր մօրն հետ չէր եկած պատշգամին վրայ։ Ի՞նչ կ'ընէր։

Կը մտածէր թէ ի՞նչպէս մեկնէ երիտասարդին բացակայութիւնը։

Եթէ բարի լուր մը ունենար իրեն հաղորդելու, արդէն իր քովն եղած չպի՞տի ըլլար։

Ամէն երկվայրկեան իր մտատանջութիւնը կ'աւելնար, աւելի կը սատկանար։

Ցանկարծ, գլուխը վեր առնելով, տեսաւ Բօլն որ կամաց կամաց կ'իջնէր պատշգամէն պարտէզ տանող սանդուխին աստիճաններէն։

Եթէ քիչ մըն ալ անցնէր, անոր հետ գտնուելուն անհամբեր, պիտի վազէր ընդառաջ երիտասարդին։

Սիրտը կը խայտար այդ աւիւնով, բայց բան մը, որուն իր վրայ ծանրանալը կը զգար, կը ջլատէր զինքը։

Ա՛լ ուրախութիւն չէր զգացածը, այլ անձկութիւն։

Եւ երբ Բօլ քանի մը քայլ միայն հեռու էր իրմէ, սոսկալի կերպով ժգունեցաւ աղջիկը։ միեւնոյն ժամանակ թուեցաւ իրեն թէ ուժգին հարուած մը իջուցուած էր արտին, ըստ որում արդէն նշմարած էր երիտասարդին դէմքի վշտադին արտայայտութիւնն և անոր մարած ակնարկին մէջ դուշակած էր մտածմանց տխրութիւնը։

Ոտքի ելած էր։

Բօլ բռնեց անոր ձեռքէն, պահ մը դիմացը կեցաւ դիտելով զնա, յետոյ մեղմիւ քաշեց տարաւ պարտէզին խորը։

—Ա՛հ, զուն իրաւունք ունէիր, Մառի-Մատլէն կ'ըսէր նմա չանչախեալ ձայնով, իրաւունք ունէիր երբ կ'ըսէիր ինձ։ «քու կինդ ըլլա՞ն, չատ երջանիկ բան մը պիտի ըլլար ինձ համար, այլ չեմ յուսար...» իրաւունք ունէիր... այս ամուսնութիւնը զոր կ'երազէի, չպիտի կատարուի։

Խեղճ մանկամարդ աղջիկը խուլ կոծ մը արձակեց։ Բզզում մը յառաջ եկաւ ականջներուն մէջ եւ աչուընները ծածկուեցան արեան ամպով մը որ, վայրկեան մը, կուրացուց զայն։

Սակայն փարձեց ժպտիլ։

—Կը տեսնե՞ս, Բօլ, կը տեսնե՞ս, թոթովեց։ արդէն ես գիտէի... նախագրցումս...

—Զեմ կրնար քու ամուսնիդ ըլլալ, Մառի-Մատլէն, չենք կրնար միանալ, այլ կը սիրե՛մ, կը սիրե՛մ զքեզ։

—Լռէ՛, Բօլ, ալ այդպէս մի՛ խօսիր ինձ, քանի որ այսուհետեւ եղբօր մը սէրը միայն ունենալու ես իմ մասիս։

—Այո, յարեց երիտասարդը խուլ ձայնով, եղբօր մը, ամենէն գորովալից, ամենէն անձնուէր եղբօր մը...

«Ահ, սոսկալի բան է այս, գոչեց։

«Մի՛ հարցուներ ինձ թէ ինչու այսօրուան խօսքերս այնքան քիչ կը նմանին երեկուան խօսքերուս, աւա՜ղ, չեմ կրնար պատասխանել։

—Բօլ, բան մը չեմ հարցուներ քեզ, իրաւունք չունիմ բացատրութիւն մը պահանջելու, յարեց, սոսկած էիր զիս որ քեզ հետ քաղցր երազի մը անձնատուր ըլլամ... Նորէն կ'ըսեմ, չատ գեղեցիկ էր ինձ համար այդ երազը։ Այժմ կ'արթնցուցնես զիս, պիտի չանամ մոռնալ զայն։

Մառի-Մատլէնի ձայնն պլպլած էր, պատրաստ հեծեծանքի փոխուելու։

—Ա՛հ, կը տառապիս, կը տառապիս, բաւ երիտասարդը տխրութեամբ, եւ ես եմ զքեզ տառապեցուցողը, ես եմ քու կեանքիդ առաջին վիշտին պատճառը։

«Լաւ ուրեմն, այո, այո, սոսկալի բան է։

«Բայց մի՛ կարծեր, Մառի-Մատլէն, ամենասիրեցեալ քոյրս, մի՛ կարծեր որ ես բաղեալ երջանկութենէն հրաժարելու պատճառը մօրս գիտողութիւններուն, խորհուրդներուն անսալ է, կերդնում որ այնպէս չէ... Արդեւք մը, կը լսե՞ս, արդեւք մը որ միաքս չէր անցներ, կը կանգնի մեր միջեւ, սոսկալի, այո, սոսկալի, վասն զի անընկճելի է։

«Եւ, յարեց զլուխը խոնարհելով, չեմ կրնար յայտնել զայն քեզի։

—Նորէն կ'ըսեմ, Բօլ, բան մը չեմ ուզեր գիտնալ, հանկաղ, ըսաւ Մառի, յոյսի մը հետեւեցայ, որ թոռ։ ես կը համակիրվիմ... Որպէս յանցելումն, պիտի չարունակեմ ըլլալ քեզ եւ սիրելի բարեբարեհաւոյս համար սիրալիր եւ երախտագէտ ազգականուհին։

—Ազգականուհի՞ մը աւելի, Մառի-Մատլէն, բաւ երիտասարդն աչխուժիւ, իմ քոյրս, իմ սիրեցեալ քոյրս պիտի ըլլաս... քու վախագ մինչ չհեռանալ է... լաւ ուրեմն, իմ և մօրս մէջտեղ պիտի տարբիս եւ միշտ երկուքս պիտի սիրենք զքեզ։

Խեղճ աղջիկն ա՛լ չէր սանձեր իր յուզումը, հեծկլտանք մը պատռեց իր կոկորդը եւ, գանդաչուն, Բօլի բարձրին կը թնեցաւ։

Այս պահուս, տիկին Մելվիլ եւ Պ. Ժիլոս, ծառուղիէ մը դուրս եկնելով, ասոնց քով կուգային։

Մառի-Մատլէն սարսռաց եւ յանկարծ կանգնեցաւ։

Իր ոգւոյն մէկ ակնարկն, տիկին Մելվիլ գուշակեց անցած դարձածը։

—Մառի-Մատլէն, զաւակս, գիրկս եկուր, գոչեց։

Մանկամարդ աղջիկը նետուեցաւ իր բարեբարեհաւոյն վիզը եւ սկսաւ հեծկլտալ։

Ժիլոս աբբան բռնած էր երիտասարդին ձեռքը։

—Բաղութիւն, Բօլ, ըսաւ քաջութիւն։

Կուլա՞ր, բարի ծերունին։

Ժ.

ԾԵՐ ՁՕՐԱՎԱՐԸ

Առտու մը, Մարբուա զօրավարը սովորականէն աւելի կանուխ ելաւ, վասնզի հանգստի կոչուելէն ի վեր, շատ անգամ չէր ըներ թմբկանչանը, որպէս կ'ըսէր կատակի ձեւով։

Այդ առտուն, երիտասարդացած կ'երեւէր և բոլորովին ուրախ զուարթ էր։

Իր սենեկապանը զուրս ելաւ, և մարքիզն ուստրոց մենախօսելով հանդերձ այն վարդի զօրականի հանդերձ, որ թարմութիւն մը եւ աւիւն մը կը վերագտնէ իր արկածալից կեանքի յիշատակներուն մէջ։

Տակաւին գնդապետ կը կարծէր ինքզինքը, և հակառակ իր եօթանասուներկու տարց, երիտասարդի մը պէս հասակը կը ունէր։

Մարբուա մարքիզը ճշմարտապէս գեղեցիկ ծերունի մըն էր, վիշտ զինուորական իր լայն դէմքով որ կը լուսաւորուէր պայծառութեան ճառագայթումով։

Ժամ երեւցաւ եւ Ծանոյց տիրոջը թէ ձիերը լծուած էին լանդոյին։

Զօրավարն անմիջապէս բակ իջաւ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրաւէրի մը համաձայն Ամն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ օրը կայս. պալատ դրնաց, իւր հետն ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին։

Ս. Պատրիարք Հայրը տեսակցութիւն մը ունեցաւ կայս. պալատն առաջին քարտուղար Վսեմ. Սիւրէյա փաշայի հետ։

Երէկ առաւօտ՝ Պրուսայի առաջնորդ Դեր. Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոս Խապգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ մատոյց ի հանգիստ հոգւոյ Դաւիթեան Որբանոցի հիմնադիր Սրբուհի Մայրապետի եւ քարոզ խօսելով՝ անդամ մը եւս ի վեր հանեց բարեյիշատակ հանգուցեալն առաքինի հոգին եւ նորա հիմնած հաստատութեան բարձր նշանակութիւնն ու վսեմ նպատակը։ Ի վերջոյ ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն թանկագին կենաց և արեւշատութեան Օգոստոսիա Սուլթանին որ մեծագոյն բարերարն հանդիսացած է Որբանոցին։

Դեր. Բարթողիմէոս Սրբազան գիշերն անցուց Որբանոցին մէջ ուր կատարեց նոյն հաստատութեան որբուհիներէ միոյն՝ Օր. Նազիկի պսակադրութիւնն ընդ Խաչիկ էֆ. Փիլճէհանի, քարտուղար Որբանոցին։

Գոհութիւնամէր կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Սպարապետութեան թարգմաններէն Աբիկեան Մեծ. Միհրան էֆէնտիի ցարդ յօրինած 45 կոտոր կարի օգտակար գրքերուն օսմանեան լեզուի գրականութեան մատուցած ծառայութիւնները, բարեհաճած է չորրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել նմա։ Այս երրորդ անգամն է որ Աբիկեան էֆէնտի կարժանանայ կայսերական բարձր շնորհաց, արդէն ունենալով Սանիէի ատիճան եւ Դ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան։

Ս. Զ. Դ.

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ի գիտութիւն ծնողաց և պաշտպանաց կը ծանուցուի թէ 1891-92 տարեշրջանի քննութիւնը ազգաւոր կերպով պիտի կատարուին հետեւեալ օրերուն։

Ա. ԿԱՐԳ. Յունիս 1, 3 և 23ին ժամ 9-2 (Ը.Ե.)
» 5, 9, 11, 13, 15, 17 եւ 19 ին ժամ 9-11 (Ը.Ե.)
Բ. ԿԱՐԳ. Յունիս 2, 6, 10 և 12ին ժամ 9-12 (Ը. Ե.)
» 4, 8, 16, 18, 22 և 25ին ժամ 9-11 (Ը. Ե.)
Գ. ԿԱՐԳ. Յունիս 1, 3, 13, 19 և 25ին ժամ 9-2 (Ը. Ե.)
» 5, 9, 11, 15, 17, 23 եւ 27 ին ժամ 9-11 (Ը. Ե.)
Դ. ԿԱՐԳ. Յունիս 4, 6, 8, 10 և 12 ին ժամ 9-2 (Ը. Ե.)
» 2, 16, 19, 22, 24, 26 և 27ին ժամ 9-11 (Ը. Ե.)

Անդ. և գերմաներէն քննութիւնք պիտի կատարուին յունիս 24ին ժամ 9-11 (Ը. Ե.)

Իւրաքանչիւր կարգի ուսանողք պարտին իրենց քննութեանց յատկացեալ վերոգրեալ օրերուն ու ժամերուն, կատարեալ ճշդապահութեամբ Վարժարան գալնուիլ։ միւս օրերուն չպիտի գան։

2—3 30 ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Վերջին լուրեր

ՊՈՇՏՈՆԱՆԻՆ։ — *Դամասկոսի Նահանգին Մէջթիսպէի անուանեցաւ Մահմուտ պէյ, թղթակցութեանց Նախորդ անօրէն Մարպէ։*

Դարահիսարը Շարգի գաւառին պատժական դատարանին Նախագահ անուանեցաւ Նէշէթ պէյ, Նախագահ պատժական դատարանին կեսարիոյ, և իրեն յաջորդեց Եուսուֆ Ակահ էֆէնտի, Նախագահ պատժական դատարանին Դարահիսարը Շարգիի։

Բերայի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին օգնական անդամ անուանեցաւ Իսրահիմ պէյ, առաջին քարտուղար Նոյն ճիւղին, պահելով հանդերձ իւր սոյն պաշտօնը։

Սանիյէ Միւթէմիզի ատիճան տրուեցաւ Արաբկիրի գայմագամ Լաթիֆ էֆէնտիի և Սայիսէի ատիճան՝ նոյն գաւառակի երեւելիներէն Ֆաղլլլլատէ Մուսթաֆա էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան՝ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան թղթակցութեանց գլխաւոր գեր-անօրէն Պէհաէտտին էֆէնտիի, նոյն Նախարարութեան հայուակալութեան գլխաւոր գեր-անօրէն Հասան պէյի և երկրագործաց վարչութեան գլխաւոր գեր-անօրէն Խալէթ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատիճան՝ Երկրագործական դրամատան Պուսայի ճիւղին ժողովոյ Նախագահ Օսման Նիհսան պէյի։

Բաղիսի ատիճան Դաղլլլիզի ոստիկանապետ Շաբիր պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ռուսիոյ Գեորգիա Նահանգին զինուորական հրամանատարի օգնական Բրէնս Բիսթոֆի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Սպարապետի Դրան թարգմանիչներէն Աբիկեան Միհրան էֆէնտի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սկիւտարի բարձրագոյն Նախակրթարանաց պատմութեան եւ ֆրանսերէնի ուսուցիչ Նուրի էֆէնտի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Լահէյի ու Ամասիոյ օսմանեան պատուակալ հիւպատոսներուն, Էնկլիրի Նահանգին երկրագործական քննիչ Բըլաւաս էֆէնտի և Արաբկիրի երեւելիներէն Հաճի Հիւսէյին Պէյզատէ Հաճի Շեվքեդ պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Շիրբէթի Թայրիյէի Նաւապետներէն Հաճի Հասան էֆէնտիի և Ազրիանուպոլսոյ Նահանգին հանրօգուտ շինութեանց երկրաչափ Ստեփան էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սկիւտարի ոստիկանաց ժողովոյ անդամ Քեաղիմ էֆէնտիի, Թաղապետութեան Գ. շրջանակին հանրային մաքրութեան պաշտօնեայ Արիֆ Հիքմէթ էֆէնտիի, Պրուսայի վաճառականներէն Ամրամիի էֆէնտիի, Էսկիշէհրի թաղապետական բժիշկ Թիլնօս էֆէնտիի և տեղւոյն զինուորաց ուտեստ մատակարարող Մանօլաքի էֆէնտիի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Անգլիական դեսպան Սըր Ռիաս Ֆոռտ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՖՈՒԱՏ ՊԷՑ, որդի Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական վարժարան ընդունուած է։

ԲԱՐՁՐ. ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ որդին, հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին, կայս. հետեւորդ յիսնապետաց կարգը դասուած է։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՅԻ կառուցմանն համար մէկ ոսկինոց, և քսան, տասը ու հինգ դրուշնոց նպաստի տոմսեր պատրաստուելով կառավարական պաշտօնատանց ղրկուած են բարեսէր անձանց բաշխուելու համար։ Այդ հաստատութեան համար հաւաքուելիք նպաստները պարտաւորիչ չեն։

ՏԻԳՐԻՍ ԵՒ ԵՓՐԱՏ գետերուն վերայ նաւարկութիւնն հաստատելու համար Պաղատատ մէջ ընկերութիւն մը կազմելու արտօնութիւն տուցած էր կայս. անձնական Դանձուն նախարարութիւնը։ Այս կարեւոր գործ, Վսեմ. Փորմուքալ Միքայէլ էֆէնտիի կողմէ եղած ջանից շնորհիւ, յաջողապէս կը յառաջիմէ։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է տասն հազար օսմ. ոսկի շնորհել և իւր բարձր հովանաւորութեան ներքեւ առնուլ ընկերութիւնը։ Զ. զօրաբանակի հրամանատար Բէճէպ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է ի Պաղատատ, ընկերութեան պարտատոմսից ի հրապարակ հանման համար։

ԿԱՐՆՈՑ նահանգին Օվա գաւառակի իկիճէ գիւղին մէջ տիպար-ագարակի մը հաստատման համար կուսակալ Հասան Խայրի փաշա հող մը գնած է։ Ուրիշ անձի մը կողմէ եւս արա մը նուիրուած է։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԹՈՇԱԿի վարչութեան քաղաքային ճիւղը Բ. Դրան մատուցած է 1307 տարւոյ հաշուեցոյցն, որով 20,268,000 ղրուշ մուտք և 19,402,000 ղրուշ ելք ցոյց տրուած է։ Վարչութիւնը՝ իւր հաստատման օրէն ի վեր 181,820,000 ղրուշ ընդհանուր մուտք ունեցած է։ Պահեստի դրամն է 89,620,000 ղրուշ և ցարդ ամանան 1,284,880 ղրուշ կը վճարուի հանգամանաւոր կոչուած պաշտօնէից, որբերու և այլոց։

ԵՄԻՆԻՆ ընդհանուր հրամանատարին կողմէ գանազան թուականներով Սպարապետի Դրան ուղղեալ հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ Սանաայի արեւելեան կողմը գտնուած Էրճէպ, Նէջմ ու Հավլան անուն տեղերն ոչ և է դէպք չէ պատահած։ Հավլանի շրջակայքերէն հեռու եղողները թէեւ տակաւին չեն եկած, սակայն գիւղերու մեծ մասին բնակիչք պատանդներ կուտան ու իրենց տուրքերը կը վճարեն, ապահովցնելով որ յետ այսորիկ հաւատարմութենէ չպիտի շեղին։

Զեմայի և Եիրիմի հրամանատար գնդապետ Մուսթաֆա պէյ իմանալով որ Հավլանի, Էրճէպի և Նիհմէթի մէջ գտնուող յեղուզակներն Եիրիմի Թէօհլան անուն տեղը մնանալու վրայ են, իւր առած հրամանին համաձայն՝ մէկ ու կէս վաշտ զօրքով այդ տեղն յարձակեր է։ յեղուզակները նահանջելով ի փախուստ ածապարեր են։ Մուսթաֆա պէյ կը հաղթէ զանոնք Եիրիմ գաւառակէն բոլորովին հեռացնելու համար։

Հաշտի վրայ ղրկուած զինուորները Բիտէ անուն տեղը ժամաներ են։ Եղած յորդորանաց վրայ Հաշիմի ցեղին մեծ մասն հնազանդութիւն յայտներ և, ըստ իրենց սովորութեան, սկըսած են մաս առ մաս բերել իրենց պատանդները։ Խամր գիւղաքաղաքն հաւաքեալ ութ հարիւր չափ յեղուզակներ Հավլի գիւղաքաղաքը քաշուեր են։ Վագիֆի բնակիչք ու շրջակայից չէյխերն ու երեւելիք հնազանդութիւն յայտնած եւ պատանդներ տալով ու տուրքերը վճարելով բարեմաղթութիւններ կ'ընեն վասն կենաց Վ.Հ. Սուլթանին։

Խօսքս բերդին մէջ ամրացեալ յեղուզակներու վրայ վերջերս եկած յարձակմամբ յեղուզակները թնդանօթի ու հրացանի կրակներէն բաւական կորուստներ ունենալով և չկրնալով դիմադրել, բերդը թողած ու փախած են այդ կողմերէն։ Զինուորք յաղթական կերպիւ այդ բերդը մտնելով բարեմաղթութիւններ ըրեր են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Այդ կողմերու անդորրութիւնը, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, աւելի եւս ապահովցուելով տեղւոյն ժողովուրդն աղատուած է նոյն յեղուզակաց չարագործութիւններէն։

Պէքիր ցեղի մէկ մասն իրենց եղած յորդորներուն չանսացած և դէնքի դիմած ըլլալով, զինուորք պարտաւորուեր են վրանին յարձակելով զանոնք ի կարգ բերել։ Հաշիցիներու մէկ մասը Պէնի Հաբիմ ցեղն եւս հնազանդութիւն յայտնած և Վեհ. Սուլթանի ներումն ու գթութիւնն հայցած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ կանոնագրոյն վրայ հետեւեալ յաջողուածն եղած է, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով։

«30 մուհարրէմ 1308 և 3 սեպտեմբեր 306 թուականաւ՝ իրբեւ յաւելուած Երկրագործական Դրամատան կանոնագրին՝ հրատարակեալ օրինական յօդուածներու Ե. Զ. Է. Ը. Թ. և Ժ. յօդուածոց արամադրութիւնք գործադրելի են նաեւ այն փոխառութեանց համար, որք սոյն թուականէն յառաջ Երկրագործական Դրամատան կանոնագրոյն համաձայն, նոյն դրամատունէն եղած են անչարժ կալուածներ ամանդ թողլով կամ ֆէրաղ ընելով, և այն փոխառութեանց համար որք հանրային օգտին յատուկ չնչեալ արկդիրէն՝ անշարժ կալուածներ ամանդ դրուելով ու ֆէրաղ ըլլալով և պաշտօնագրոց նորոգուելով եղած են և որոց պայմանաժամը՝ վերոյգրեալ յաւելեալ տրամադրութեանց հրատարակման թուականէն յետոյ կ'աւարտի։»

ԻԶՄԻՐի լրագիրք կը հաղորդեն թէ Բ. Դուռն ընդարձակ հարցարան մը ուղղած է տեղւոյն Առեւտրական Սենեկին, գիտնալու համար թէ ֆրանսական խորհրդարանին կողմէ քրէական մաքսային օրինաց գործադրութիւնը փետրվար 1 էն ի վեր ինչ հետեւանք ունեցած է Այրընի նահանգին ճարտարարուեստական և երկրագործական արտադրութեանց նկատմամբ, ինչպէս նաեւ Իզմիրի ճանրով ղրկուած ապրանաց ընդհանրապէս և Թուրքիոյ կապիտուլացիոնեան նկատմամբ մասնաւորապէս։

Առեւտրական ու երկրագործական և Արտաքին գործոց Նախարարութիւնք կուզեն ճշդիւ գիտնալ թէ ո՞յք են Անատոլուի ճարտարարուեստական ու երկրագործական այն արտադրութիւնք որք կը միասուին նոր դրութենէն, թէ ինչ համեմատութեամբ կը միասուին և թէ ի՞նչ միջոցներով կարելի է անոնց սպառնացող վտանգին առաջքն առնուլ։ Ըստ այսմ, Իզմիրի Առեւտրական Սենեակը գործի ձեռնարկելով, առաջին գումարման մը հրաւիրած է քաղաքին ու գաւառներէն քսանհեօթը վաճառականներ ու կապերտագործներ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ օրէնգրութեան վերաբերեալ խնդիր մը, որ մեծապէս կը հետաքրքրէ Իզմիրի հրապարակը, ներկայացած է այս օրերս քաղաքին առեւտրական դատարանին։ Աւտիկ իրրզութիւնը։ Սիմոն Տէլլակրամմիքա տունը յայտարարաբար Օսմ. կայս. Պանքային վաճառած էր զանազան չէներ՝ Դալմիթիոյ Մուսալլա տան վրայ։ Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղը պահած էր այդ չէները։ Մուսալլա փախած ըլլալով, Պանքան կը պահանջէ Սիմոն Տէլլակրամմիքաքէն՝ իւր չէներու փոխարժէքն հայթայթել։ Այս վերջինը կ'առարկէ թէ Պանքան պարտաւոր էր 24 ժամուան մէջ դանձել այդ չէները, ինչպէս կը պահանջեն առեւտրական բոլոր հրապարակայ մէջ ընդունուած սովորութիւնք, ի չգոյէ բացորոշ օրէնքի մը։ Երկու կողմէ փաստաբաններ կարդուած են։ Դատարանն իր վճիռը պիտի տայ ուրեմն օրէն։

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քանպոն, որ Բրիսիքիոս կը բնակի, շաբաթ առաւօտ Գարթալ երթալով, անկից կառախումբ նստաւ ուղեւորութիւն մը կատարելու համար Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին վրայ։ Հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին, Պ. Քանպոնի ուղեկցեցաւ Ահմէտ Ալի փաշա։ Դեսպանին հետ էին նաեւ իւր որդին, ընդհ. հիւպատոս Պ. Կաղէ և դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Մարժերի։ Պ. Քանպոն և իր ուղեկիցք երեկ իրիկուն մայրաքաղաքս դարձան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը և Թնդանօթարանի վերատեսչութիւնը նուազուրդի դրած են զինուորական հիւանդանոցաց համար պէտք եղած վիրաբուժական գործեաց ու դեղերու հայթայթումը։ Մայրաքաղաքիս գլխաւոր դեղավաճառք հրաւիրուած են մասնակցիլ այս նուազուրդին։ Ցիչեալ երկու պաշտօնատունք կարեւոր խնայողութիւն մը ձեռք պիտի բերեն այս նուազուրդին շնորհիւ։

ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱՒ՝ շաբաթ օրը 351 օրիա հաց և 21 ոչխարներ գնուելով բաշխուեցան Թոփքաբուի չրջակայ վեց թաղերու աղքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԿԱՌԱՊԱՆԱՑ ու կառքերու նկատմամբ հարկ եղած կանոնաւորութիւններն ի գործ դնելու նպատակաւ պատրաստուած կանոնագիրն, որ պատրաստուած էր Թաղաքապետութեան ժողովին կողմէ, յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ։

ՄԱԽՍՈՒՄԷՅի վարչութեան կողմէ ի Գալատիա և ի Ճատը-Պօսթան շինուած նաւամատոյցներու համար անցագին որոշուած է Ա. կարգ՝ երեք և Բ. կարգ՝ երկու դրուշ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը շաբաթ օրը դատեց արաբկիրցի Ֆաթմա անուն կին մը, որ Պոլսոյ Ֆայլը-Փաշա թաղը՝ իւր ծառայած տունէն գողութիւններ ըրած և ոճիրը ծածկելու համար տունն եւս այրել փորձած էր։ Ֆաթմա դատապարտուեցաւ երեքուկէս տարուան չղթայակապ աշխատութեան։ Դատարանն որոշեց որ գողցուածներն եւս իրենց տիրոջն յանձնուին։

ՍԷՆԱՅԻ վարժարանին ներքին տնօրէն անուանուած է ծովային խորհրդոյ անդամ նաւային գնդապետ Համիտ պէյ։

ԱՐԻՖ ՓԱՇԱ, որ Ադրիկեան Տրիպոլսոյ զօրաբաժնին հրամանատար անուանուած էր, երեկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺի սաստիկ ցնցում մը զգացուեցաւ երեկ առաւօտ մայրաքաղաքիս մէջ ժամ 3½ին և տեւեց երկուվայրկեանի չափ։ Նոյն պահուն ի Գարաֆէօմիրկ պատի մը կոտորեր վար ինկան։

—Այսրնի կուսակալն հեռագրած է Նեբքին գործոց նախարարութեան թէ մայիս 28 ին Զմիւռնիոյ, Մաղնիսայի, Այտընի, Ագհիսարի, Սալիխլիի, Էշմէի, Կէօրտիսի, Տէնիզլիի, Զալի ու Պայընտրի գաւառաց մէջ երկրաշարժի ցընցումնք զգացուեր են։ Այս ցնցում աւելի սաստիկ եղեր է Պօյտանի, Սէրայքէյօի, Ալաշէհրի, Իշնէկէօլի և Գուլէի մէջ։ Իշնէկէօլի չրջակայ մէկ գիւղին մէջ ութ-տասը տուներ փլեր և երկու կին ու երկու արդէն փլատակաց ներքեւ մնացեր են։ ամեն միոյոց ձեռք առնուեր են գանոնք ազատելու համար։ Կանանց մին ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Գուլէի մէջ մեծ ժայռ մը երկուքի բաժնուելով՝ մէջտեղէն թանձր մուխ ելեր է։ Ասոնցմէ զատ ուրիշ արկած չէ պատահած։ Կուսակալն հրամայած է որոց որ անկ է, ամեն կերպիւ օգնել մնասելոց։

ՂԱԼԻՊ ՊԷՑ, օսմանեան դեսպան Աթէնքի, երեկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆ Պ. Սալոմոն Հիրշ երեկ միջօրէին Գուգկուճէշմէ գնաց և այցելութիւն տուաւ Հրէից Բաբունապետի Տեղակալին։

ԲԵՐԱՅԻ ՊԱՏԱՌԱԿԱՆ ատեանը շաբաթ օրը դատեց Հիւսմիկ անուն Թրքուհի մը, որ Թանխն անուն երեք տարեկան իր խորթ զաւակը չարաչար ծեծած էր ունենալով։ Հիւսմիկ դատապարտուեցաւ մէկ տարուան բանտարկութեան։

ՔՈՒԲԵՐԻԻ կուսակալ Բէուֆ փաշա, որ քննական պտոյտ մը կը կատարէր Մալաթիոյ գաւառին մէջ, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

Կրսուի թէ Պէյլերպէյի ու Զէնկիլէքէօյի մէջտեղը երեւան եկած խոշոր օձ մը հովիւ մը ու ոչխարաց հօտ մը հալածեր է և թէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեր է զայն սպաննելու համար։

—Երէկ առաւօտ ժամ 1ին, Ոսկեղջիւրի չրգենաւերէ մին Գարաքէօյի կամուրջին մօտեցած պահուն, ուղեւորներէ միոյն՝ յոյնի մը վրան գտնուած ատրճանակը դիպուածով կրակ առաւ, սակայն բարեբաղդաբար ոչ և է արկածի մը տեղի չը տուաւ։ Այդ յոյնն՝ հակառակ օրինաց զէնք կրելուն համար՝ օրինաց տրամադրութեան ենթարկուեցաւ։

—Կայս. Իրատէ մը, «Ըսէ՞ «Սատէթ»», հրամայած է դատաստանի ենթարկել Ատանայի Իշլի գաւառին Թապուր Աղասը Նուրի պէյն ու Պէօլիւկ Աղասը Սարգ աղան, նոյն նահանգին ճէպէլը Պէրէքէթ գաւառին Թապուր Աղասը Մէհմէտ պէյը, Մերսինի Թապուր Աղասը Հիւսնի էֆէնտին, Աքեահ ոստիկան-զինուորաց հաղարապետ Եահեա աղան՝ Լաթիֆոյ և Թապուր Աղասը Ապդիւլաթիֆ աղան՝ իրենց անպատշաճ ընթացից համար։

—Բ. Դուռն որոշած է երաշխաւոր առնլով թէդքէրէ տալ Բէյթի, Հանրային Պարտուց ու մաքսային վարչութեանց ինչպէս նաեւ ոչխարի դէտերուն։

—Երէկ Վառնայէն մայրաքաղաքս եկան տասը տնուոր բուլգարիցի խլամ գաղթականք։

—Ուրբաթ օրն, աւել վաճառող Մկրտիչ անուն մարդ մը կեղծ Մէճիտիյէ մը քշելու պահուն, ոստիկանութեան պաշտօնէից կողմէ տեսնուելով ձերբակալուեցաւ։

—Նախընթաց օր ի Եէնի ճամի սրճարանի մը մէջ Ահմէտ անուն արհաւոտ մը ոտքէն վիրաւորուեցաւ ատրճանակի հարուածով մը, որուն ո՞ր կողմէն գալը յայտնի չէր։ Ատրճանակի գնդակն Ահմէտի ոտքին մէկ կողմէն մտնելով միւս կողմէն դուրս եկաւ։ Ահմէտ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է այդ ոճրին հեղինակը գտնելու համար։

—Երեկ, երկու ժամու չափ կարկուտ և յորդահոս անձրեւ տեղացած է Պէնտեբը, Պահճէքէյ, Պէյօղլուքէրէ, Թարապիա և շրջակայքը։ Զբօսական պտոյտի համար Պէնտերը գտնուող բազմաթիւ անձիք Պահճէքէյ ապաստաներ են։

—Ի Պէյօղլուքէրէ, ադիւսի գործարանին մէջ աշխատող յոյն մը և քիւրտ մը իրարու հետ կռուի բռնուեցան, որովհետեւ յոյնը աշխատած պահուն անուշադրութեամբ ցեղս ցասքեցուցած էր քիւրտին վրայ։ Քիւրտը գաւազանի հարուած մը իջուց յոյնին գլխուն և վիրաւորեց։ Ոստիկանք հասնելով քիւրտը ձերբակալեցին։

—Մէջբէլի Էվիր Ամիւրբէֆիզ փաշայի կինն, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է։

—Տրապիզոնի վերաքննիչ ատեանի պատժական ճիւղին նախագահ Իսատ էֆէնտի մայրաքաղաքս եկած է արձակուրդով։

—«Վիշնէձօ Ֆլորիօ» և «Սըմ Ռէյլէս» շոգենաւերն, որք Սթէնիայի խորշին մէջ խրած էին, երկուքն ալ ազատուեր են։

—Օսմ. կայս. Պանքան որոշած է փակել Մաղնիսայի մէջ իր ունեցած մասնաճիւղը։

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ ԿՈՒԶՈՒԻ

Կէյվէի Օրթագիւղի Ազգ. վարժարանին համար կ'ուզուի

Ա. Դասատու մը որ գիտնայ հայ. գաղ. և երկրորդական կարգաց համար գաղ։

Բ. Կառավարիչ մը որ գիտնայ միանգամայն երաժշտութիւն։

Գ. Վարժուհի մը որ գիտնայ հայ. ասեղնագործութիւն, ձեւ, կար։

Դիմել առ Ցարութիւն էֆ. Պէյազեան Քիւչիւք Ապպուտ խան, թիւ 4. Մարբուճճիար իչի, Ստամբուլ։

40 4—1

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՐՕԳԱՄՊՕԼ։—Ց. Թօլաեան էֆէնտի ձեռնարկած է ՐՕԳԱՄՊՕԼ անուն ֆրանսերէն վէպին թարգմանութեան, որ խիստ հետաքրքրաշարժ է։ Շաբաթը չորս ֆորմա պիտի հրատարակուի 40 փարայի։ Կը ծախուի ի Բերա Թօլաեան տպարանին կից գտնուած ծխավաճառին, ինչպէս նաեւ Բերայի բոլոր ծխավաճառաց խանութներուն մէջ։ Ի Պոլիս՝ չրսվաճառ Պողոս և Յակոբ աղաներու խանութներն ինչպէս նաեւ բոլոր լրագրավաճառաց քով։ 32 1—3

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՄԻՆՆԱԲՈԼԻՍ, 11 յունիս։— Միացեալ Նահանգաց այս քաղաքին մէջ համախմբեցան պատգամաւորք ամեն Նահանգաց հանրապետական կուսակցութեան, որոշելու համար վերջնական ընտրելին նոյն կուսակցութեան՝ առաջիկայ նախագահական ընտրութեան պայքարին մէջ։ Յետ երկար խորհրդակցութեանց և քանի մը դարձ քուէարկութեանց, պատգամաւորաց ժողովը միաձայնութեամբ արդի նախագահ Հարիսոն զօրավարն ընդունեց միակ ընտրելի հանրապետական կուսակցութեան։ (Տե՛ս այս աւուր Ա. երեսին մէջ։) ժողովրդական կուսակցութիւնն ալ այս օրերս ի Ֆիլատելֆիա պիտի հաւաքէ իւր պատգամաւորներն՝ որոշելու համար նոյն կուսակցութեան ընտրելին, որ կը թուի լինել նախորդ նախագահ Պ. Բլիվլէնտ։

ԼՈՆՏՈՆ, 11.—Պուլկարիոյ իշխանն երեկ նախաճաշ ըրաւ Լոնտոնի քաղաքային պաշտօնատան մէջ, ըստ հրաւէրի լորդ-քաղաքապետին։ Ներկայք։ Բէնսֆիլտի դուքս, սպարապետ անգլ. բանակի, գաղթական նախորդ Լորտ Նուրթքոտ, արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Ճ. Լուբբը և Ա. քարտուղարն աւստրիան դեսպանատան։

—Արտաքին գործոց նախարարութիւնն ո՛ և է լուր առած չէ Իմին փաշայի մահը ծանուցանող։

ՊԵՐԼԻՆ, 11։—Զարն ի Բոբէնհակ դառնալուն հեռագիր մը ղրկեց Վիլհելմ Կայսեր՝ ջերմապէս շնորհակալութիւն և գոհունակութիւն յայտնելով գտած ընդունելութեան և անցուցած ժամերուն համար ի Բիլ։

ՓԷՇԹԱ, 11 —Կայսրն, առաջարկութեամբ մաճառ նախարարապետին, հաւանեցաւ որ Պուտա-Փէշթա քաղաքն այսուհետեւ «արքայական մայրաքաղաք» և «արքայական ընակավայր» տիտղոսները կրէ։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 11։—Բոլոր պաշտօնական տեղեկագրաց, հունձքերը լաւ կ'երեւին ի կուսական, Կեդր. Ռուսիոյ մի քանի նահանգաց մէջ, բովանդակ Լեհաստանի մէջ, Նիժնի-Նովկորոտի և Բաղանի նահանգաց մէջ, ուր առատ կը կարծուին։ Բայց հարաւային Ռուսիոյ արմատաչատ նահանգաց հունձքերն ա՛յս տարի եւս ազէկ չեն երեւիր։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12։— Թէհրանէ առ Թայմզ։ «Հոտախտը կը ճարակի ի Մէշէտ։ Հրոքշաթի 250 մեռեալք։» — Կալկաթայէ առ Թայմզ. (Աֆղանստանի) «Խիրը պէտք տեսաւ 10,000 զրբք ղրկել ծանուցեալ չարժման վերջ տալու»

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 12.— Ներքին գործոց նախարարը տնօրինութիւններ ըրաւ, որպէս զի Պարսկաստանի մէջ ճարակող հնոտախտը կասպից ծովու ճամբով Ռուսիա չմտնէ։

ՎԱՐՇԱՒԻԱ, 12։— Պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ ցորենի արտածումն արգիլեալ է։ Հաճարի մասին հրաման չելաւ տակաւին, բայց անոր ալ արտածումն արգիլել սկսելիք որոշուած է։

ԲՐԻՍԹԻԱՆԻԱ, 12.—Նորվեկիոյ Ազգային ժողովը 49ի դէմ 63 քուէով որոշեց ուրոյն նորվեկեան հիւպատոսութեանց հաստատումն, և խնդրեց կառավարութենէն որ չուէտական-նորվեկեան հասարակային հիւպատոսութիւնը ջնջուին։

ԼՈՆՏՈՆ, 12.—2¾% տոկոսաքիր 13 միլիոն ոսկւոյ Քանոլիտէ հանելով գանձատոմսերը կարգադրելու ծրագիրը վերջնապէս ընդունուեցաւ Խորհրդարանէն։

ՊՈՒԷՐԼԻՇ, 12։—Ռումանուլ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ Արքունիքը խնդակցութիւն չէ ղրկեր Բարլ Թագաւորին՝ գահաժառանգին նշանախօսութեան առթիւ։

ՍՈՖԻԱ, 12։—Պ. Պէյչէվի սպանման գործին ամբաստանագիրը պատրաստուեցաւ։ Մի քանի ձերբակալեալք երաշխաւորութեամբ արձակուեցան։

—Շատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ հոս իշխանին գալն լաւ ընդունելութիւնն յԱնգլիա։

ԹՍՄԱՆԻԼԻԱ, 11։—Յունիս 1էն մինչեւ 10 Սեպտեմբեր ջրանցքն անցնող 102 նաւերուն տաննօրեայ հասոյթն եղած է 2,140,000 ֆրանք։

Վանկուրան

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 2 Յունիս

ԸՆԹԱՑԵՑ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՆ

3 տոկոս Լիտրայի վրայ	109 1/4
3 » Բարեկի »	23 05

Օսմանեան Բանսօլիտէ

Երէկ Երկոյ գոց. [Միացս. Դ. Սերի]	22 17
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտեան բացուելուս »	22 19
Կէս օրին »	22 18
Թանկագոյնը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	83 25
» » ժամ 3ին	— —

ԸՆԹԱՑԵՑ ԱՐԺԵԼԹԱՆ

Փոխառութիւն	Սերի	50 30
»	Ե. »	28 1/2
»	Ը »	22 19

ԲԱԺՆԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ռուսիէթ ժէնէրալ	Ամբ. Լիր.	4 20
Քրէտիթ ժէնէրալ	» »	7 36
Պանք ոք Ֆոնտ	» »	4 37
Ռուս. Շուսէ է վալէօր	» »	4 23
Ալեժի	» »	16 22
Փրամուէյ	» »	5 72
Բուսիրի Երկաթուղի	Ֆր.	84 1/2
Նամեհթաւզիի Լավիսիմի Դ. Կ.		100

ԸՆԹԱՑԵՑ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 ֆրանգոց	»	87 19
Անգլիական ոսկի	»	110 05
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107
Ռիֆլէյշլ

ներէն անյայտ՝ իւր խոնջած ճակատը կը սրբէ թաշկինակաւ, լիաթոք շնչելով մաքուր օդ, և ապա ըմպելով պաղուկ ու յստակ ջուրն որ գիւղական կեանաց առողջութեան գլխաւոր տարրերը կը կազմեն։

Սակայն բնութեան ամէն այդ տեսարաններ այս տարի աւելի քան երբէք անհրապոյր դարձած են յաչս Պարտիզակցւոյն։ մարախներու անհամար բազմութիւն մը մինչեւ ի պէս ըսկըսած է վխտալ գիւղիս ծովեզերեայ դաշտերուն մէջ և օր աւուր ահաւոր վտանգ կ'սպառնայ։ Նիկոմիդիոյ Վսեր. կառավարչին հրամանաւ՝ գիւղիս պաշտօնական մարմինք հարկ եղած կանխահոգ միջոցները չեն թերանար ի գործ ածել։ 2—3 շաբաթէ ի վեր այդ փոքրիկ միջատները ջնջելու մասին ժողովրդեան ջանից արդիւնքը գովելի է արդարեւ. ցարդ 2600 օխայի մօտ հաւաքուած և ընդ հողով ծածկուած կամ այլ եղանակաւ ջնջուած է։

Սակայն նկատողութեան արժանի է ժողովրդեան վիճակն, մէկ կողմանէ չերամի համար պէտք եղած փութկոտ խնամքները, միւս կողմանէ մարախներու ապագայ աւերմանց ահագնի յիշատակն անհնարին մոահոգութեան մատնած են զինքն։ Ո՛ր կողմ վազէ, օրապահիկն հայթայթելո՞ւ, չերամ խնամելո՞ւ և վերջապէս մարախնե՞ր ջընջելու։ ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, թէ գիւղիս և թէ շրջակայից ձմրան նիւթական վիճակը նոյն միջատները չի թեւաւորուած ջնջելէն կախումն ունի։

Հին ժամանակ այսօրինակ վտանգներու առջեւ սովորութիւն էր հանդէս ընել ի գիշերի, չերմեռանդ աղօթիւք երկնից գթութիւնն հայցելու համար։ մինթ ծովերու ամէհի ալեաց կատաղութեան զոհ երթալու վտանգն հանդէպ յերկինս ևեթ չե՞նք պչնուր մեր աչեր յօճան և ի փրկութիւն, միթէ աշխարհային ամէն ձախորդութեանց առջեւ Աստուծոյ չե՞նք դիմեր։ Մարդկային ամէն միջոցներու հետ երբ միացած չըլլայ սրտի անկեղծ հաւատքն, անկարելի կը լինի գրեթէ առաջն առնուլ այսպիսի վտանգաց։

Տա՛յր երկինք որ եղած տխուր ենթադրութիւնք չ'իրականային և մարախներու այդ անհամար բազմութիւնը աւելի տար ուր ուրեմն մարդկային բուռն ճգանց և ջանից։ Պարտիզակ որ արդէն բազմամարդ գիւղ մ'է և երկրագործութեան մէջ յետնեալ վիճակ մը ունի, տարեկան ցորենի բերքը խիստ անբաւական դոլով տեղական սպառման՝ իր այդ պէտքը կը լրացնէ մասամբ իսամ գիւղացիներէ և առաւելապէս չրջակայ իսամ գաղթականներէ, ընդ որս առեւտրական յարաբերութեան մէջ կը գտնուի միշտ Հեռաւաբար եթէ կարելի չըլլայ ջնջել այժմէն մարախներու այդ ահեղ բազմութիւն, յայնժամ վնասն անխուսափելի է, զի մի անգամ թեւաւորուելէ վերջ իրենց աւերիչ յառաջխաղացութիւնն անկարելի կը լինի արգիլել։ կը ցրուին նոյն հեռայն ի դաշտս, ի մարգս և կը ճարակեն կը լափեն ամէն ինչ նոյն իսկ ծառերու կեղեւն, ինչպէս կը պատմեն ականատեսք։

ԱՐԱՄ ՄԱՋԼՈՒՄ
Պարտիզակ

ԱՆԿԵՂԾ ՀՐԱՒԷՐ ՄԸ

Անհատ մը ինչպէս որ իր անձին, իր ընտանիքին, իր ազգականներուն հետ առնչութիւն ունեցող խնդիրներով հետաքրքրուելու կը մղուի բնազդօրէն, այնպէս ալ իր ազգին (որպէս նաեւ ընդհանուր մարդկութեան) պատկանող խնդիրներու, իր կարողութեան և պարագայից ներած չափով, ուշադրութիւն նուիրելու իրաւունքն ու պարտականութիւնն ունի. եւ եթէ կարելի չէ— արդեն փափաքելի ալ չէ —որ ամէն անհատ ազգային բարենպաստակ գործերու նախաձեռնութիւնն ունենայ, գոնէ շատ կարելի և շատ ալ բաղձալի է որ ամէն ոք իր գործակցութեան, իր օժանդակութեան բաժինը բերէ նուիրէ ի յաջողութիւն նոյն ազգօգուտ ձեռնարկութեանց։

Սակայն հանրային որ և է խնդրի, ազգային որ և է հաստատութեան նկատմամբ անտարբերութիւնը եթէ երբէք արգարացում, չքմեղանք և այն կրնայ ունենալ՝ ազգային վարժարանաց, ազգին զաւակներու ուսման և կրթութեան նկատմամբ անտարբերութիւնը բարոյական այնպիսի վիճակ մը կենթադրէ որուն յարմար անուն մը կը խորհիմ տալ։

Ես ինքս, ասկէ 40—50 տարի առաջ տիրող գաղափարներու բերմամբ, դժբաղդաբար զուրկ մնացած ըլլալով ուսման ընձեռած առաւելութիւններէն և ապա զիս շրջապատող հանգամանաց մէջ զգալով իմ այդ վիճակիս նեսմութիւնը՝ սիրտս կարեւէր կը խոցուի մտածելով այն կորսուած ժամանակին վրայ, որ այնքան արդիւնաւորապէս կրնար ծառայել իմ մտաւորական զարգացումիս։

Եւ եթէ միակ անհատի մը եղած այս զրկումը կրնայ այսքան ցաւ պատճառել նոյն անձին, պէտք է երեւակայել թէ ի՞նչ խորին վիշտ, ի՞նչ մեծ արգահատանք պէտք է առթէ դպրոցական այն անգրագիտութիւնը, որու դժբաղդաբար ենթարկուած կը տեսնեմ իմ սիրելի ազգիս զաւակները։

Եւ կարծես հանգամանքները միաբանած են իմ այդ վիշտս աւելի եւս սաստկացնելու համար։ Իմ առեւտրական յարաբերութեանց բերմամբ երեսուն երեք տարիներէ ի վեր ամէն տարի դիմեցիմ Եւրոպա, մասնաւորապէս Գերմանիա։ եւ այդ երկրի մեծ ու փոքր քաղաքներու մէջ, պետական համալսարաններէ ու մասնագիտական բարձրագոյն վարժարաններէ զատ, կը տեսնեմ ժողովրդական կրթութեան նուիրուած թաղային համեստ դպրոցներ, որոնք ամէն տարի ընտիր կրթութեամբ և խնամեալ դաստիարակութեամբ օժտուած ուսեալ դասակարգ մը յառաջ կը բերեն ժողովրդին աղքատիկ դասին մէջ և այսու ընդհանուր բարեկեցութեան հոգոյապէս կը նպաստեն։

Այլ թողունք Գերմանիան ու Եւրոպեան ուրիշ երկիրները։ գառնանք մեր հայրենաց բնակավայրը և անգամ մը աչքերնուս առջեւ բերենք Մայրաքաղաքին մասնագիտական վարժարաններն ու բարձրագոյն ուսումնարանները, լրջօրէն նկատողութեան առնունք կրթական այն եռանդուն գործունէութիւնը որ մանաւանդ մեր Օգոստափառ Կայսեր գահակալութենէն ի վեր մուտ գտած է Մահմետական վարժարանաց վարչութեան և ընդհանրապէս խաղամ ժողովրդեան ամբողջութեան սրտին ու մտքին մէջ։

Եթէ կ'ուզէք՝ օրինակներէ քիչ մը աւելի մօտեցնենք որպէս զի բաղդատութիւնն աւելի դիւրին ըլլայ. հեռաքքրքրուա՞ծ էք երբէք, ուշադրութեան առա՞ծ էք արդեօք քաղաքիս օտար վարժարաններու եւ մասնաւորապէս յունաց ազգային բարձրագոյն վարժարաններու վերջին տարիներու մէջ ըլլած հսկայական յառաջդիմութիւնը։ Ես կ'առաջարկեմ մեր կրթական գործին հետաքրքրուող պաշտօնաւոր և անպաշտօն ազգայնոց՝ երթալ քննել և մօտէն վերահասու ըլլալ այն բարբաւած եւ յառաջադէմ վիճակին յորս կը գտնուին մասնաւորապէս «Իվանկէլիքի Սխոլի», «Բէշնարիքօն Բարթէհնազոյիօն», «Օմիրիօն» և այլ վարժարանները. սակայն առանց այդ այցելութեան ալ կրնաք այդ մասին շատ կատարեալ ու մէկին գաղափար կազմել՝ եթէ իմանաք թէ Իզմիրի օտար (ոչ յոյն) վարժարանաց ամբողջին մէջ հինգ հատ յոյն աշակերտք և աշակերտուհիք չը կան գուցէ։

Եւ այժմ յիշեցէք թիւն այն հայ տղայոց ու աղջկանց որ խուռներամ կը գիմեն քաղաքիս օտար վարժարանները, վճարելով այդ հաստատութեանց գրեթէ եռապատիկն այն գումարին զոր կը վճարեն ազգ. վարչութիւն և թոչակաւոր աշակերտք ի պէտս մեր ազգային վարժարանաց։ Կըլը հաշուով մը ազգը 400 աշակերտ և աշակերտուհիներու համար կը ծախսէ տարին 1200 ոսկի, մինչդեռ զաւակնին օտար վարժարաններ զրկող ծնողք 150 աշակերտի համար կը ծախսեն մօտաւորապէս 3000 ոսկի։ Երեւակայեցէք թէ կրթական ի՞նչ հրաշքներ կարելի չէր կատարել եթէ այդ ոյժերը միանալով մի եւ նոյն ճամբով դիմէին յառաջադրուած նպատակին։

Ես քանի մը օր առաջ պատեհութիւն և ուրախութիւն ունեցայ յունաց «Օմիրիօն» դպրոցին մէջ հանդէսին ներկայ գտնուելու։ ինչ որ զգացի հոգւոյս խորը, կը ցաւիմ որ կարող չեմ ըստ արժանւոյն բացատրելու. ազգ մը պէս կուլայի ի տես այն գողտրիկ մանուկներու, որոնց ճակատին վրայ դաստիարակութեան ու բարեկրթութեան հրաշագործ ձեռքը նորանոր շնորհներ դրոշմած էր կարծես։

Եւ ակամայ ու սրտի գառնութեամբ յիշեցի մեր ազգի խեղճ մանկտին և մեր ազգային վարժարաններու արդի վիճակը։

Հաւատացէք, սիրելի ընթերցողք, ես ո՛չ մասնաւոր անձերու հետ խնդիր և ո՛չ ալ կուսակցութիւններու հետ գործ ունիմ. և այս հանգամանքով կը համարձակիմ ըսել թէ առհասարակ ամէնքս ալ սիալ ճանքայ մը բռներ կ'երթանք, թէ՝ անոնք որ մեր վարժարանաց հոգն ստանձնած են առանց դաւակարն ունենալու իրենց վրայ ծանրացող բարոյական պատասխանատուութեան և թէ՝ անոնք մանաւանդ որ, փոխանակ մեր դպրոցներու բաւական միջոցներուն վրայ խորհելու, իրենց զաւակներ օտար վարժարաններ կը զրկեն, այս կերպով բորբոքին չեղողաքացնելով ազգային վարժարանաց համար անկեղծօրէն և գիտակցաբար աշխատողներուն հաղուագէպ ջանքերը։

Դպրոցներու կարեւորութիւնը այնքան ակներեւ ճշմարտութիւն մ'է որ այդ պարագան ապացուցանելու հընել՝ պէտք նը-մաներ մշակութեան պիտանութիւնը փաստաբանելու երկրագործական տեսակէտով։

Սակայն ինչպէս որ հողը չը կրնար յարատեւ հարստութեան աղբիւր դառնալ անգամ մը մշակուելէ ետք, նոյնպէս եւ դպրոցները կարող չեն չարունակաբար արտադրել իրենցմէ սպասուած արդիւնքը միայն անցեալին մէջ տրուած մղումով, այդ մղումը որչափ ալ զօրաւոր եղած ըլլայ։

Ուրեմն մեր ամենուս ալ վրայ կը ծանրանայ պատասխանատուութեան բաժին մը. պէտք է ամէնքս ալ, Վարչութիւն, Ուսումնական Խորհուրդ, վարժարանաց պաշտօնեայք, ծնողք և առ հասարակ ամէն ազգայինք ձեռք ձեռքի տանք մեր դպրոցներու շուրջը և գուրգուրանք անոնց վրայ։

Ամենէն առաջ կարիւոր է ունենալ իր պաշտօնը լաւագոյն հասկցող Ուսումնական Խորհուրդ մը, որ գիտնայ դպրոց բառին նշանակութիւնը և ի վիճակի ըլլայ կրթական գործին վրայ իրական հսկողութիւն ի գործ դնելու, շարունակ այցելելով ազգային վարժարաններ, առանց առ այդ մասնաւոր օր և ժամ որոշելու, որպէս զի այդ այցելութիւնք հասնին իրենց նպատակին։

Այդ տեսակ Ուսումնական Խորհուրդ մը կազմելու համար մեր մէջ բարեբախտաբար կը գտնուին ձեռնհաս եւ բանիբուն անձեր մանաւանդ հայ բժիշկներու, փաստաբաններու եւ գրագէտներու դասակարգերուն մէջ, որոնցմէ ոմանք իրենց խարդիւնաւոր գործունէութեան փորձերը տուած են արդէն, և անուշտ չը պիտի մերժեն այդ փափուկ պաշտօնը եթէ պատշաճ կերպով դիմումներ ըլլան, ապահովելով զիրենք թէ ոչ միայն խաչդասներ չը պիտի յարուցուին իրենց առջեւ, այլ եւ պաշտօնապէս և անպաշտօն կերպիւ ամէն կարելի օժանդակութիւն լիուլի պիտի նուիրուի իրենց։

Ասկէ զատ՝ մեր վարժապետական մարմնին անհահանջելի պարտականութիւն ունի չարունակ ուսումնասիրել կրթական խնդիրները, ամեն ատեն այցելել մեր բնակակից հասարակութեանց դպրոցները, իրազեկ ըլլալ ատոնց մեթոտներուն, զարգացման միջոցներուն և կամ յետագիմութեան պատճառներուն և այլ ամէն յարակից պարագաներու, զորս գիտնալ անհրաժեշտ է ամէն ատոնց համար որ վարժապետական սուրբ պաշտօնը ընդգրկած են։

Ի վերջոյ, ջերմապէս կը յանձնարարեմ կրթական մարմնոյն անդամց մեծին եւ պզտիկին՝ իրենց ամբողջ սիրտով, ամբողջ հոգիով աշխատիլ մեր մատաղ սերունդին ջամբել կրօնի ու բարոյականի հիման վրայ հաստատուած ողջամիտ կրթութիւն մը, որպէս զի հաւատքի ու բարոյականութեան սերն իրենց մատաղ հասակէն խորասուզուելով հաստատելով իրենց հոգւոյն ու սրտին խորը՝ տղայք բարի եւ օգտակար անդամներ, աղջկունք ալ բարոյականութեան սիրալոյ տանտիկիններ դառնան, պահելով մեր խղճերը և համապատասխանելով իրենց ճշմարիտ կոչումին։

Խօսքս վերջացնելէ առաջ կրկին անգամ ըլլալով կոչում կ'ընեմ մեր հասարակութեան հեռատեսութեան և ողջմտութեան. գոնէ կրթական խնդրոյ առթիւ մէկդի զընենք կուսակցական ամէն նկատողութիւն, սերտիւ փարինք մեր դպրոցներուն, բարեկարգենք զայնս և ջանանք օգուտ քաղել Օսմանեան հպատակաց կառավարութեան լուսափայլ Տնօրէնութիւններէն, որով առատ ու լայնաձակ ասպարէզ ձգուած է ամենուս առջեւ՝ լիաբուռն վայելելու ուսմանց և գիտութեանց ընձեռած անհամար բարիքները։

Իզմիր ՍՍԱՀԱԿ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
(ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ)

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Մարգագետնի մը մէջ երկու կովեր կը ճարակէին, մին սեւ, միւսը ճերմակ։

—Նայէ՛, բաւ պզտիկ աղջիկ մը իւր ընկերոջ, այս երկու կովերը կը տեսնե՞ս։

—Այո՛։

—Լաւ, ճերմակ կովն է որ կաթ կուտայ և սեւ կովն ալ խհնուէ։

* * *

Տղայական միամտութիւն։

—Ըսէ՛, ինչո՞ւ համար գուլպադ հագառակ կողմէն հագեր ես։

—Մայրիկ, միւս կողմը ծակած էր։

* * *

Այլ և կնոջ միջեւ։

—Բարեկամս, ի՞նչ զգեստով կը փափաքիս դիս տեսնել։

Ամուսինը, քիչ մը մտածելէն վերջ։

—Սիրելիս, ճամբորդութեան զգեստով։

* * *

ՑՈՒՇԵՐ

Թեւայի մարդուն բերանը իւր սրտին մէջն է, յիմարին սիրտը իւր բերանին մէջ։

—Հին բարեկամութիւնները կենաց վերջին ծաղիկներն են, երա՞նի անոր որ զանոնք կը քաղէ։

—Երբ բան մը ծախես մէկ աչքդ բաց, երբ առնես՝ երկու աչքդ։

—Ծաղրը՝ միակ անիրաւութիւնն է որուն զժուարաւ կը ներենք։

—Ով որ տարիէ մը հարստանալ կուզէ, վեց ամսէն ունեցածը կորսնցնելու վտանգին մէջ կ'կենայ։ Տ. Զ.

ՀՆԴԻԿ ՎԷՊ

Այն ժամանակ, —և շատ տարիներ կան, սիկին, վասն զի խեղճ ասուտածն Պրահմա, երկնային Եդէմէն արտաքսուելով, կը թափառէր տակաւին ճամբայներուն վրայ ի խնդիր մաքուր և անչահախնդիր սիրոյն որ միակ պայմանն էր իր դարձին յաջողութիւն, —այն ժամանակ, հնդկական գեղեցիկ երկրին մէջ, արեւելքի գեղեցկագոյն աշխարհն, երիտասարդ իշխան մը կ'ապրէր։ Իր դժուարաւ արտասանելի անունը միտքս չէ··· և յետոյ, սիկին, պիտի ուզեւցունէիք ձեր գողտրիկ ականջները, եթէ արտասանէիք զայն։

Թէպէտեւ հնդիկ, երիտասարդ իշխանը բուռն կիրքիս սիրահարեցաւ։ Արդեօք որչա՞փ պիտի ծիծաղիք, սիկին. կարծես կը տեսնեմ, կը լսեմ ձեր ըսելը. «հնդիկ մը սիրահարուա՞ծ»—էհ, այո՛, սիրահարուած։

Իրաւ է թէ իր գոյնը սոսկալի էր, —այն շքաբաչէ չարաներուն գոյնը զոր զուք կը կրծէք կոտրտուելով. արծաթէ օղակներ անցուած էին քթին ու ականջներուն։ գոյնզգոյն նկարներ կը պճեկէին կուրծքն և քաղուկներն։ և հարիւրերկնեայ փետուրներու պսակ մը կը զարդարէր իր ճակատը։ Ահա իմ դիւցազնս, սիկին, և ցաւեցէք իր սիրոյն վրայ, փոխանակ զայն ծաղրելու։ Այն կոչ պատեանին տակ, կը բաբախէ սիրտ մը, հաւատարիմ, սիրող, անկեղծ սիրտ մը որմէ զուրկ կ'երթեւին անոնք որ գեղեցիկ պարաններ կը կոչուին ա՛ռօր, իրենց ֆիրթներով, միակնոց յաչս, հագուստի օղակներուն ծաղիկ անցուցած, —մեր սրահներուն հայկասանները, ցուտ, յաղթացած դէմքեր, միշտ հպարտ, յաճախ տխսաբ։

Մեր իշխանը կը բնակէր գեղակի մը մօտ, պամպուէ հիւղակի մը մէջ։ Արդէն աբծանիկ մը միայն կը ցուցնէր թէ «անձնաւորութիւն» մը կը բնակէր այդ տեղ։ Հոն տեսաւ առաջին անգամ այն աղջիկը զոր պիտի սիրէր այնքան տարօրինօք։ Աղջիկը հոն կ'երթար արահետներուն մէջ ադամաթուզ քաղելու և մարդ որչափ ալ հնդիկ իշխան ըլլայ, ոչ նուազ երջանիկ կը զգայ ինքզինքը երթալ պանտանի քաղել ընկերակցութեամբ այնքան գեղեցիկ աղջկան մը—վասն զի Պրահմա միայն զիտէ՝ թէ իշխանն որչափ գեղեցիկ կը գտնէր զնա։— Աղջիկն հիմալայացի էր. իր աչուքները, նշանաձեւ ճեղքուած, մինչեւ քունքերը կը բարձրանային, զանգուր մազերը, յասմիկաբաղէ մանեակով մը բռնուած, երկու կոպերն դէպ ի ներս ջրվէժի պէս կ'կենային ուսերուն վրայ, արեւէն թխացած։ Անհեթեթ գոյներով կեռպասի կտոր մը պըլըած էր մէջքը, որ երեւան կը հանէր իր նուրբ, այլ հիանալի հոյակապ մը համար շնորհալի, սիրուն ձեւերը։

Կարմ խօսքով, ադամաթուզ ժողվելով հանդերձ, երիտասարդն անոր սիրահարեցաւ, եւ յետոյ բոլոր սովորական երդումներն ըրին։ Երիտասարդը երդուընցաւ նմա իրեն կենութեան առնել եւ այնքան երջանկութիւն պարգեւել անոր որքան կին մը կրնայ երազել ամենէն ոսկեղինիկ երազներուն մէջ։

Կը տեսնէք, սիկին, թէ այս հովուերգութիւն կը սկսէր յոյժ բարենշան կերպով։ Բայց, ա՜ւ՝, երջանկութիւնը անցողք թռչուն է։ Շատ խենդ է այն որ կը վստահի անոր խոստումներուն և մեր խեղճ երիտասարդը իսկոյն գիտցաւ զայս։

Ամուսնութիւնն, երկար ատենէ ի վեր որոշուած, կատարուեցաւ առաւ մը՝ երբ հովը ներգաշնակութեամբ կը սուլէր ճնճղկաթի մէջ, արծաթեանման լճի մը մօտ, ուր նուռնուփարները կը փթթէին։ Պուտայական ծերունի քուրմ մը օրհնեց երկու ամուսնոց միութիւնը, Վիշնուի ամէն բարիքներն անոնց վրայ հրաւիրեց եւ նոր բարակաք, ուրախութեամբ եւ սիրով լի սրտով հասան այն բնակարանն, ուր պիտի բնակէին այնուհետեւ։

Ամբողջ օրն, ինչպէս կրնաք երեւակայել, սիկին, գորովալից զգուանքներով անցաւ։

* * *

Նոյն իրիկունն իսկ մեռաւ նորապսակ ամուսինը՝ վաղանցիկ երջանկութիւն մը եւեթ ճաշակելէ ետք։ Իր հոգին թռաւ դէպի Եդէմ, բայց անչուշտ անարժան դատուեցաւ յաւիտենական վայելքներու, վասն զի անմեղապէս քաւարանի ճամբան բռնեց։

Այդտեղ խեղճ իշխանը ամբողջ տարի մը բաղց ահագնի տանջանքներու։ Սոսկալի յուսահատութիւններ ու վհատութիւններ կրեց։ Վերջապէս, տարիէ մը վերջ, որ երկար երեւցաւ իրեն, դարի մը չափ երկար, թոյլ տրուեցաւ որ տարաբախտին հոգին ներկայանայ ընտրեալներու խոստացուած արքայութեան դուռը։

Այն ատեն հոգին ըսաւ դուռը պահպանող հրեշտակին. «Գեղեցիկ հրեշտա՛կ, կապոյտ թեւերով, զթացէք իմ յուսահատութեանս վրայ։ Դուք որ այնքան մեծ երջանկութիւն կը վայելէք, զթացէք իմ վիճակս և յուսահատեալի մը ազաչանքն ընդունեցէք։ Թաղէք որ արքայութեան անճառ ուրախութիւնները ձեզ հետ վայելելէ առաջ, ուղեւորութիւն մը ընեմ երկրի վրայ··· Գոնէ մէկ օր, մէկ ժամ։ եթէ հարկ ըլլայ անոր փոխարէն տասն հազար տարի քաւարան կ'անցունեմ։»

Եւ խեղճ ամուսնոյն հոգին իր տառապանքները պատմեց հրեշտակին. նեղբարեգութ նոյն այն լրումը որուն մասնուած էր իր գորովագութ կինը։

Եւ պէտք է հաւատալ թէ հրեշտակն յուզուեցաւ, սիկին, վասնզի ընդունեց իրեն եղած աղաչանքը։

Իշխանին հոգին —անտեսանելի— թռչեցաւ, և անջրպետներու, անհունն անջրպետներու մէջ թափառելէ ետք նշմարեց Քաշմիրի գեղեցիկ հովիտն իր բրինձի դաշտերովը, անտառներովը, գետերովը, լիճերովը։ Այդ տեղ կանգ առաւ։

Երկար ատեն փնտռեց, խեղճ հոգին, ընդ միշտ սիրեցեալ տեղն ուր կը յաւէին իր մարմնակերներ երբ կը բնակէր քաւարանի մթին պատերուն մէջեւ, որուն լռութիւնը յուսահատ գժբաղդներու ակռայից կճրտումէն միայն կը խռովուէր։

Վերջապէս, ըստ բախտի երթալով, պամպուկներու պուրակի մը խորը տեսաւ կին մը երիկմարդու մը բազկաց մէջ։ Մօտեցաւ, և ըստ որում ինք անտեսանելի էր, կրցաւ ուղղիչն պէս խմանալ երկու սիրահարաց խօսքերը։

Օ՜հ, խեղճ իշխանին սիրտը որչափ կեղբուեցաւ, սիկին, և հեծկլտալ սկսաւ, երբ ճանչցաւ անհաւատարիմ և յեղյեղուկ կինն որուն ընծայած էր իր բոլոր սէրը։ Երդումներ, համբոյրներ, խոստումներ, հոգին ամէն բան իմացաւ անզայրոյթ։

Ապէկ մը կշռացաւ այս տեսարանէն՝ երբ թէ անոր յիշատակը տանելու համար այն տասն զարուց միջոցին զրոս պիտի անցուցէր տակաւին քաւարանին մէջ։ Յետոյ, հանդէպ այս տեսարանին կը յիշեցուներ իր վաղանցուկ երջանկութիւնը, փնտռած յոյսերը, և զից բոլոր առնչութիւնները կոչելով այս երկրային վրայ, հոգին իր թռիչն առաւ դէպ ի երկինք։ Երբ արքայութեան դրան զարկաւ՝ գոցուած էր, սիկին, որովհետեւ առենն ուշ էր։ Հրեշտակն եկաւ դուռը բանալու.

«Գո՞հ ես ճամբորդութենէդ, հոգիդ սիրահար, հարցուց

—Աւա՜ղ, գեղեցիկ հրեշտակ, այս ուղեւորութիւն շատ տխուր եղաւ ինձ համար։ Տեսայ այն կինը զոր կը սիրէի, որ երդում ըրած էր սիրել զիս միշտ, սիրել և յարգել իմ յիշատակս եթէ Վիշնու իրմէ առաջ կոչէր զիս։ Տեսայ զայն, գեղեցիկ հրեշտակ, պամպուկի մը տորոսն, ուրիշ մարդու մը բազկաց մէջ։ Բայց ես խոստացայ քաւարանը տառապիլ տասն հազար տարիներ որքա՛ն պիտի զրկեն զիս իմ տառապանքներուս ամենասիրելի տեսարանէն, երկրի վրայ անցուցած մէկ վայրկեանիս փոխարէն։ Աւասիկ խօսքս կը բառնամ։»

Հրեշտակն, երկրի վրայ եղած ժամանակ, սիրային կծու վիշտ մը կրած ըլլալու էր անշուշտ, վասն զի, ահա տիկին, թէ ինչ ըսաւ, զրեթէ ըսելով, խեղճ իշխանին հոգւոյն.

«Ամուսնացեալներուն ամենէն արդարնա՞ւ ամենէն սիրը կը պանչանայ քու ուղղամտութեանդ վրայ, կը կարեկցի քու վշտիդ և ի՛սկզէ մինչեւ ի՛ զբեզ։ Մա՛ր ուրեմն յաւիտենական երանութեանց վայրը։ Բաւարանի տանջանքները շատ անողորմ են, բայց, կը տեսնես, բան մը այնքան ուժգնանգին չէ՝ որքան տեսնել սիրած կինդ ուրիշ մարդու մը բազկաց մէջ։»

Եւ հրեշտակը կ'արտասուէր, սիկին։

Եւ հոգին յաւիտենապէս մտաւ Երկինք՝ անդ ճաշակելու համար բարեպաշտ կամ գժբախտ հոգիներու վերապահեալ երջանկութիւնները։

Եւ անդ կորցաւ առ յաւէտ իր սիրային վշտերուն յիշատակը։

Թարգմ. է ֆրանսերէնէ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆԻ

Այս երկու երեք խօսքերուն ներկայացման, որոց մասնակցեցաւ Տիկին Սանտրէ Բագան ներկայ եղանակին մէջ, ամառնային թատրոնը արտասովոր ոգեւորութիւն մը տացաւ։ Նոր խումբին մէջ ի կոչմերուն վրայ եղած քննադատութիւնք մատչուեցան, և հասարակութիւնը՝ սեղ չի ձգելու ասպիսեան բազմութեամբ գլխոց ի Թէլիէ-Պաշը։ Այսպէս էր նաեւ երեկ գիշեր, ՊՕՒՍԱՆ ներկայացման։ Համակրելի դերասանուհին անմիջական ծափահարութեանց մէջտեղ աբանչելապէս կատարեց Ֆօքսի դերը զոր մասնագիտութեան պէս բան մը գարձուցած է իրեն համար։ Առաջին անգամ ըլլալով, այս տարի, բեմին վրայ երեւցաւ նաեւ իր ամուսին՝ Պ. Սանտրէ, որուն կատակերգակի յատկութիւնները ծանօթ են արդէն։ Պ. Պոնչլլի համար կը բաւէ ըսել թէ պարտիզպանին դերը կը կատարէր, և խոյն կը հասկցուի թէ որքան ծիծաղ յառաջ բերաւ։ Միւս երգիչք ու երգչուհիք կարելին ըրին ներդաշնակութիւնը չխանգարելու համար։ Այս կերպով, հանդիսականք անցուցին քանի մը զբօսալի ժամեր, —որք այս տաք ու տաղտկալի գիշերներուն մէջ այնքան յարգի են,— մեկնի թողլով արուեստական նրբանկատութիւններ որք ձմեռնային թատրոնին կը վերապահուին։

Այս գիշեր ՄԻՌԷՅԻ (MIREILLE)

* * *

Իտալական խումբը, Գոնդոլիայի պարտիզին մէջ այս գիշեր պիտի ներկայացնէ ՌԻԳՈԼԷԹՕ (RIGOLETTO)։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Առեւտրական Հրապարակը կը շարունակէ տակաւին իր կայուն վիճակը։

Թէ հասած է թէ վաճառուած կարծը ցորենի քանակութիւնն անհայտ եղած է։ Շաբթուս մէջ 4000 քիլէ կոկուզ ցորեն հասնելով, վաճառուեցան՝ գրիւը 23էն 24 ղրուշ Փիլիպէի տեսակները, 20½էն 21 ղրուշ Վառնայի և Պալչիքի տեսակները։ Կիբրա և ազիմա ցորենները ոչ հասած, ոչ վաճառուած են։ Գործ չեղաւ նաեւ հաճարի և վարսակի վրայ։ 12,000 գրիւ գարի ծախուեցաւ 12էն 13 ղրուշ և 35,000 գրիւ եգիպտացորեն՝ օխան 25 փարայէն։ Ալիւրները 2000 պարկի վաճառման մը առարկայ եղած են՝ Օռնայի տեսակը, որ շաբթուս մէջ հասան և ընթացիկ գիներով վաճառուեցան։

Այսոնցմէ զատ 600 պարկ լուբիա, պարկը 90էն 100 ղրուշի ծախուեցան և 250 պարկ սիսեռ՝ օխան 40էն 45 փարայի։ Գործ չկայ բակլայի, չուշմայի, կտաւատի, ճակնդեղի, բամբակի, կանեփի և կորեկի վրայ։

Մեր արտածութեան նիթերէն՝ թիֆթիկի վրայ քիչ գործ եղած է։ 2000 օսմ. ոսկոյ մօտ գորդ վաճառուեցաւ։ Մէկ մասուկ ափիոն ծախուեցաւ, Կեսարիոյ, թէլ-քէլ օխան 4 ու կէս ղրուշ։

93 պարկ գաղի խէժ վաճառուեցաւ որուն 61ը Նիկսէ, Լիվերկէ, Եղղաս, սպիտակ, օխան 21էն 24 ու կէս ղրուշ, 19 Լիվերկէ, Կեսարիոյ, Գալայ-ճըք, 16էն 17 ու կէս և 13 Կեսարիոյ, գեղին, 13½էն 14 և ճայոյ 8 ղրուշէն։

Ոգեվոյ ըմպելիներէն 60 տակառ առաջին կարգի Նիսման ալբոհոլ գալով շաբթուս մէջ, 12 տակառը վաճառուեցան՝ 32-34 օխան մէկ օսմ. ոսկիի։ Երկու հակ մեռաքս միայն վաճառուեցաւ, Պրուսայի հիւսարանէն, 220 ղրուշի, Արաբիա ղրկուելու համար։

Գաղթականներէն 200 պարկ խահվէ շաբթուս մէջ հանելով 100 օխան վաճառեցան 9·50էն 12·50 օսմ. ոսկիով։ 4500 պարկ Թրիէսթէի շաքար վաճառուեցաւ պարկը 118էն 119 ղրուշի, ըստ դրոշմի։ Եգիպտական շաքարէն վաճառեցաւ 500 պարկ։ շաբթուս մէջ 8000 պարկ ռանկոնի ըբրինձ հանելով 500 պարկը ծախուեցան 124 ղրուշի։ գրեթէ նոյնչափ ձաքոնի ըբրինձ ծախուեցաւ 182 ղրուշէն։ Ընթացիկ գործը քարիւղի և մոմի վրայ։

«Բեբսխան» չոգենաւը Լիվերբուլ կ'ըդպաստի դեպ ի 20 ամսոյս։

Գ. ԷՆ Բեբսխան չոգ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ

ԳՐԱՄԵՆԵԱԿ ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ՑՈՐՈՒԹԻՒՆ, ԼԵՖ. ՊԼՅՈՒՉԵԱՆ

Որ Օսմ. գասարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'տեսանենք Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական գասարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահբէմէի շերեկեի առջեւ տեսնուելիք ամէն կարգի գասերու (պիսայէթ, խթիմաֆ, թէմեիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք գասերու փոխանորդութիւն և գասական ամէն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի գասատուներէ յդեալ խթիմաֆի և թէմեիզի վերաբերեալ գործեր և գասական և այլ Օսմ. ամէն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թաղիրատթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ գասական ծախսն և փոխանորդութեան վարձքն այն տեսակ գասերու որք աւագ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիմել։ Բիւլիւք Ապպուտ խան թիւ 4, Մարբասճամբար-Իլի, Սամսուն։ 2—60

Ս ԳԻՒՂ ՄՕԳԻԼԻ ՔՆ Ն ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1893

Պարոնայր Սգոյ և Գնուն,

Յոյժ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ոգոդէ Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունենալով մանկան խուլության և անդիւրութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նոր թանձրանալու է Մօտիս ձկան իւղն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՊ. Ա. ՀԱՆԴԻԷՍԼԻՆ
Նաբիկին թաղիչ Օսմանեան բանակի

ՄՈՆԹԵՆԵԿՐՕ ԳԱՌԱԳԵՂ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԼՈՆԴՈՆԻ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ 1714ական թուականին

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սասկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հռչակաւոր դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն որ յարդ վճարած է հրդեհի ծառայութեան համար։

11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և պայծառան կարուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաւք և միջոցագրեցոյց, որք ունկնդիր լինելու է հրաւիրել անմիջապէս ներկայացեալ ապահովագրելոց կրած ծառայութեան։

Հ. ԱՒԻԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եկեղեցաց Թիւ 11 և 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Գումանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցմերջ յունիս 1890	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	14,135,925

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն ժամերաեոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնաւ։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Գահէջ—Գաբռ, Անանիատիս խան 12, 13, 14

16

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՔ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 4,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաւք և սակագնաւք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպական 13 լաւագոյն ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համբարձում Թուզքիոյ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՊԻ ԻԼԱՆ

Էպինկյէի ասքէրիեէ իշխուն պիր սէնէ զարթիքնատ միւպայեա օլունճաագ 250ոէն 500 մէթրօեա գասար իւնլա սէօյէ թա ՀԸ իլէ 500 մէթրօտան 1000 մէթրօեա գասար սէօշէվի թաշը մէվգբի միւնագասաեա գօնուլարագ հազիրանըն 3ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ իրթէսի բէյնճէնպիհ կիւնիւ տաիսի 100ոէ 5 թէնգիլաթ կիւնիւ օլաճաղընատան, թաիպ օլանչարընն ինչաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի։

Նո. 44 2—3

Ինչաթը ասքէրիեէ իշխուն միւնագասաեա գօնուլտուղու էվվէլճէ իլան գԸԸնան միւխթէլիֆ մէշէ քէրէսթէսի իլէ Մաշունա վէ սբրա գալատարը վէ չԸրաւը ֆիլեսոզ քիւթիւկի հազիրանըն 3ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ ֆէրտասը 100ոէ 5 թէնգիլաթը մուգարրէր օլտուղունատան թաիպ օլանչարընն ինչաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի։

Նո. 42 3—3

Ինչաթը ասքէրիեէ իշխուն պիր սէնէ զարֆիքնատ բէյտէրբէյ միւթէչէհհիտին թիճարէթեէհրնատան ալզ ու միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասաեա գօնուլան ինկիլիզ վէ ֆրանսըզ չիմէնթօլարը էնվանընն հազիրանըն 3ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի ֆէրտասը 100ոէ 5 թէնգիլաթը մուգարրէր օլտուղունատան, թաիպ օլանչարընն ինչաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլէրի։

Նո. 43 3—3

VIN DE PEPTONE
CHAPOTEAUT
ԳԻՆԻ ՇԱԳՈԹՕՅԻ

Կերակուրները սասմաքսային հիւթի զօրութեամբ մի մանուտոր նիւթի կը վերածուին որ բէբթոնկը կոչուի և որ սրեան մէջ անցնելով մարմնոյ պլ և սպլ մասունքը անընդհատ վերակազմելու կը ծառայէ. ուստի եթէ ստամաքը հիւանդ լլնի, սա ամենակարևոր գործողութիւնը ի կատար հանելու ոյժն ու զօրութիւնը չը պիտի ունենայ բնականաբար. տոր համար Մ. Շոտօթօ բէբտնի միզոցաս բէբթոնի վերածելալ եղի մասվ նոյն իսկ ստամաքի ուղղակի գործողութիւնէն արտաքին նման մի բերթոն ձևաք բերած է որով կրնան մնուցող առնուլ շատ ծանր և բոլորովին մարսողութենէ զուրկ ստամաքս ունեցող հիւանդները, ինչպէս են անարիւնք, հիւծեալք, ապաքինեալք, և զանազան պատճառներով տկարացած անձինք. ապէց գատ կրնայ նաեւտղայոց աճումը դիւրացնել և ծերոց ալ մնուղ մատաս կարարել.

CHAPOTEAUT Pharmacien, 8, rue Vivienne, PARIS C
Et dans les principales Pharmacies.

EMULSION SCOTT

(ԱԳՈՊԻ ՕՐ. ԲԸԼԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅԱՈՒՏ ԻՒՂ.

ԻԼՓՈՖՈՖԻԴԷՆ ՊԸ ՇՈՎ Ի ՍԿՈՅԻ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՊԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

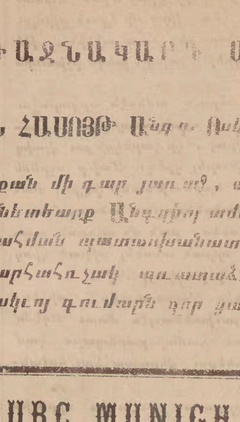

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթ. ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իրոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներուն ընդունուած է. ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամքները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գրեթէ բոլոր դեղավաճառաց և դեղատոներու քով։
Գործակատարք ի Ն. Գոյիս, ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԵՒ ՀԻՐԵԱԼ

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻԻՌԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՍԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՁի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ

Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.
Պահէճ Դաբռ, Մէյլանճը սոքաք, Ուիթալ խան։

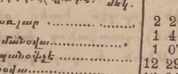

ՇՈԳԵՆԱՒԱՌԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՕՍՄԱՆԵԱՆ
Ն ՈԱՔԼԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսելիայէ և Պարսկաստանի Բանտարարգիս

Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում կրթաթիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մարսիլիէ որ յունիս 8ին Մարսիլիայէն և յունիս 14ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթաթիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սիրասուն որ պիտի մեկնի յունիս 14ին Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղեւորաց և ապրանքաց
Նաւագնացքի, ուղեորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմեցէք առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԻ
Մուհանէ Ույթէ Ֆրան փէդ

Լ'ԷՔՈՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԹՆԱՑՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՑՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն օր գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դաշնելով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յաստուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածտակներն յուսկէտս կրվատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ Լ'էքօնօմի էնթէռնասիօնալ ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Միրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, թիւ 26-27· ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քնիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ.

VICHY

ՍԻՆԴ-ԵՈՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

կամ ԼԱՌՊՈ ՍԻՆԴ-ԵՈՐ, դեղագործ, Բլան Լէ-գաբ, Վիշի

Ամէնէն թարմն և հեռաւոյսար տիմնէն կազմեալն և փոխադրութեան մէջ ամէնէն նուազ անայլայլելին, գերեղանց դարման ընդդէմ լեարդի, ստամքի և մէջքի հիւանդութեանց, աւազի և յոգոյսի։ Դինն է 50 շիշնոց արտաքուր 20 ֆրանք։ Կնդրելն ղուշանալու համար, իւրաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ գտնուել սա տարբերութիւնը

N. Larbaud Pharmacien

ԿԵՐԻ· ԴԵՂԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
64 ՋԷՐՈՒԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ 4—13

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Docteur Lestes, perfectionnée et préparée par Marie LECHAUX, Pharmacien, 154, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԼԱՆԹԱՀԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ
Հիմնեալ 1852 թ.

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս. 3,000,000
31 Դեկ. 31ին աւանդ տրուած գումար 1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ 1,362,953
Հասոյթ 1891 ին 991,260

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն մինչև և նաեւ երաշխաւորագրութիւնէ։

Վնասի ատեն արագ և խղճամտութեամբ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իղդէթ փաստ խան, Գալաթիա։

Գործակալ ՐԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաեւ՝ ուան երթեւեկութիւնք

Գ.Գ. 113 Օսէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.
Գ.Գ. 211 Ալեքսանդրիոյ սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոնի ճամբով
Գ.Գ. 315 Ոթիսսաբոնի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Գ.Գ. 315 Սուրհանդակ դեպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաշտօնական դիմաառաւեան ժամը 11ին։
Գ.Գ. 416 Օսէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

—Ապրիլ 3/15, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսոյն դեպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերն։

21

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ճ ԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԹ· Կ· ՊՈԼԻՍ—ԱՒԻՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեպտ. Թ. 2 Բշ. եւ Ա.	Կռխ. Ճեպտ. Թ. 4 Ա.Մ. օր Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Խառն Թ. 62 Ա.Մ. օր Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Խառն Թ. 132 Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Խառն Թ. 124 Բոլոր կիրակի Ա.Բ.Գ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. Խառն Թ. 123 Բոլոր կիրակի Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Խառն Թ. 131 Ա.Մ. օր Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Խառն Թ. 61 Ա.Մ. օր Ա.Բ.Գ.	Կռխ. Ճեպտ. Թ. 7 Ա.Բ.Գ.	Արեւ. Ճեպտ. Թ. 512 Բշ. եւ Ա.
7 20	8 18	6 30			Մէկ· Կ· ՊՈԼԻՍ ..... ժամ.					
		6 41			Գումարգարու		8 32	8 22	4 00	
		6 53			Եէսոի—գուլէ		8 23			
		7 12			Մարմարիւղ		8 07			
		7 26			Ալյոթէֆանու		7 44			
		7 45			Քիւչիւք—Զէքմէճէ		7 22			
		8 29			Սրարթա—գուլէ		7 07			
	9 55	9 05			Հաղրգէեյ		6 22			
		9 43			Գաթալճա		5 56	6 58		
9 58	10 51	10 25			Գարագաճ		4 53	6 17	1 50	
		11 27			Սիլիւքլի		4 0			
	12 12	12 09			ժամ. մէկ. Զեբեկեաբեյ		3 29			
	12 14	12 40			Զորլու		2 37	4 58	12 09	
12 04	12 56	1 41			Մուրաթլը—Գեօքչէլի		2 12	4 33	12 04	
		2 33			Սէրիստէր—Զիթիթլիք		1 26	3 36		
		3 05			Լիւլէ—Պուրլաղ		12 26			
	2 25	3 44			Պապա—Խաքի		11 53			
2 08	2 55	4 30			Բայրա—քէզ		11 16	2 20		
		5 13			Ուզունա—Գեօրբիւ		10 39	2 00	9 33	
	3 52	6 03			Գուլէլի—Պուրլաղ		9 40			
	4 16	6 47			Ռուլի		8 56	12 50		
		7 12			ժամ. մէկ. ԱԳՐ· ՊՈԼԻՍ ..... ժամ.		7 46	12 31	8 09	
4 21	5 09	7 39					7 14			
4 29	5 19		3 15				6 25			
			4 07		Գասրքէեյ			11 37	7 14	
			4 57		ժամ. Մուսթաֆաբաշա ..... մէկ			11 22	7 09	
5 25	6 12		5 17		մէկ ..... ժամ			10 27	6 12	
5 31	6 32		6 33		ժամ. Հարմանլը ..... մէկ.			10 02	6 07	
6 14	7 13		6 53		մէկ. ..... ժամ			9 19	5 25	
6 20	7 38		7 38		ժամ Թըրնովա-Սէմէնի ..... մէկ.			8 39	5 18	
	8 01			10 50	մէկ. Գալաթա—Հալաչէյ ..... ժամ.			8 33	4 53	
	8 11			11 50	Գալաճէչք—Հալաչէյ	12 50		8 23	4 48	
	8 47			1 07	Եէնի—Մահալլէ	12 16		7 52		
	9 34			1 49	Բաբաչաղը	10 50		7 05		
8 38	9 59			2 24	Գալաթէրիա—Պէնիմնաք	9 58		6 30	3 06	
	10 25			2 49	ժամ. մէկ.	9 04		6 14		
9 23	0 41			3 20	մէկ. Փիրիպէ ..... ժամ.	8 25		5 54	2 17	
9 33	11 04			4 41	Թարաբիա Բաղչաճէլը ..... մէկ.	7 51		5 31	2 12	
	11 58			5 12	ժամ. մէկ. Պարամէնդ ..... ժամ.	6 45		4 43		
	12 22				մէկ. Պէյօղլու ..... մէկ	6 00		4 17		
	12 23				ժամ. Պէյօղլու ..... մէկ			4 16		
11 10	12 41				Սարիա			4 01	12 44	
3 20	4 29				Նէրէ			12 34	15	
8 10	9 50				Պէյկրաս			5 51	920	
2 45	4 48				Պուլատէչիր			10 55	50	
9 40	1 20				Վիլլանա ..... մէկ			2 40	2 57	
3 16	7 20							8 30	8 50	

ԳԻԹ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍԹՐԻԿ—ՍՊԷՅՏԷՅ

Կռխ. Խառն Թ. 512 Թբ. 522 ամեն օր ամեն օր Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. Խառն Թ. 523 Թբ. ամեն օր ամեն օր Ժ. Վ.
5 10	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժամ	10 15
5 44	Թօքսին ..... մէկ	9 41
6 21	Ամմանօվա	9 04
6 43	Գարասուլու	8 41
6 53	Կիւմիւճէ	8 31
7 31	Գէօրէլի	7 59
8 05	Միւսօվա	7 15
8 17	Սթրումիցա	7 05
8 47	Տէմիրգապու (Պիւֆէ) ժամ.	6 32
8 57	մէկ.	6 17
9 42	Գրիվոյագ	5 43
10 21	Վէլէնից—Կրաչչօ	5 00
11.08	Գէօրբիւրիւ ..... ժամ.	4 10
11 18	մէկ.	4 00
12 06	Զէլէնիկօ	3 17
12 42		2 41
1 06	ԻՒՍԹՐԻԿ (Պիւֆէ) ժամ.	
1 47	մէկ.	
2 42	Աշտաբար	2 20
3 15	Գումանօվա	1 44
3 43	Թաղանաշէք	1 07
3 56	Բրեշօվա	12 29
4 21	Պուրգասոյէք	12 04
4 34	Պուրիսեանկէ	11 46
	Զիպէնտա	11 16
		11 00
9 55	Նէռ	
4 48	Պէլկիսա	5 31
1 20	Պուտաբէշթ	10 55
7 20	Վիեննա ..... մէկ.	8 50

ԳԻԹ ԻՒՍԿԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կռխ. Խառն Թբ. 622 Բշ. եւ Ա.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. Խառն Թբ. 621 Բշ. եւ Ա.
7 15	Խասքիպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Լէյէան ..... մէկ.	11 36
9 17	Քասարիք	10 59
10 27	Վէռիցոյից	10 12
11 20	Լիբլիան	9 11
12 12	Թրիշթիա	8 16
12 58	Վուչիթռն	7 22
1 15	Մէթրովիցա ..... մէկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԻԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կռխ. Խառն Թ. 321 Բշ. եւ Ա.	Կռխ. Խառն Թ. 323 Կիր. Բ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. Խառն Թ. 322 Բշ. եւ Ա.	Կռխ. Խառն Թ. 324 Բշ. Բ.
9 15	1 40	մէկ· Թրնով· Սէմէնի ժամ.	7 10	9 49
9 33	2 25	Գարարուանտար	6 46	9 15
11 03	3 32	Բանէ—Մէկլէսի	5 48	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զագրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սէրիա—Բրմանլը	3 41	6 18
2 00	6 30	Եամպոլու ..... ժամ	2 40	5 10
6 58		ժամ. Պուրգաղ ..... մէկ.	9 40	

ԱԹԻՈՒՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կռխ. Խառն Թ. 221 Բշ. եւ Ա.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կռխ. Խառն Թ. 222 Բշ. եւ Ա.
7 51	մէկ· Ա· Պոլիս ..... ժամ	6 35
8 47	Լուրլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրլաղ ...	5 30
10 10	Տիմիթգա	4 38
11 22	Սարֆլի	3 31
12 20	Պիտգլի	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 22	ժամ. Ֆեռե—Ազաճ ..... մէկ.	12 20

ԴԻՏԵՂՈՒԹԻՒՆ

1· Մասրագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6ին և առաւօտեան ժամը 5 59ի միջև եղած դիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մանաւորը ցուցակ մը է եղած։

3.—Զատկապղմի սիւնակաց մէջ կատարեալ մեռնիմն ժամանակը պէտք է կարդալ վերեն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վերը։

4.—Թիւ 321 ճեպտեն կատարեալ մը Թրնովա—Սէմէնի կը հաղորդակցի Թիւ 7 պապիամանդրական կատարեալ մը։

5.—Թիւ 322 ճեպտեն կատարեալ մը Թրնովա—Սէմէնի կը հաղորդակցի Թիւ 4 պապիամանդրական կատարեալ մը և Թիւ 131 ճեպտեն կատարեալ մը։

6.—Թիւ 621 խառն կատարեալ մը Սէլանիկ մէջ կը հաղորդակցի Զիպէնտէ գացող Թիւ 522 խառն կատարեալ մը։

7.—Մասնաւոր վագոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պապիամանդրական կատարեալներուն, արեւելեան ճանապարհագրեն չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կատարեալին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը
Պիլովային մեկնող Թիւ 7 կատարեալին) կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զոյնս ի կիր առնուլ յաջորեալ ուսակ մը վճարելով.

Ա. կարգ Բ. կարգ
Ֆր· 10.— Ֆր· 7.— Կ· Պոլսէն Ազգ· Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.— ,, 9.— Կ· Պոլսոյ Փիլիպէ Պէլովոյի համար կամ փոխադարձաբար

9.—Մէջքն Եւրոպոյի ժամանակը [Մ· Ե· Ժ·] 32 վայրկեան հաք է Սէլանիկի ժամանակ վրայ։

ՑՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՑԱՅՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ